

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ANALÝZA PŘIPRAVENOSTI OBYVATEL
VYBRANÝCH OBCÍ KRAJE VYSOČINA A ŘEŠENÍ
POVODNÍ**

Autor práce: Simona Šťábová, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Tomanová

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2024

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Simona Šťávovalá, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

**Název bakalářské práce: Analýza připravenosti obyvatel
vybraných obcí Kraje Vysočina na řešení povodní**

**Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Analysis of Readiness
Resident of Selected Villages of the Vysočina Region for Flood Solutions**

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Zuzana Tomanová

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): říjen 2023

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské práce (dále jen „práce“) je zjistit, jak jsou obyvatelé vybraných obcí připraveni k řešení povodní v případě jejich vzniku. Pro získání relevantních dat bude využit kvantitativní výzkum, konkrétně forma dotazníkového šetření.

Dílčím cílem je stanovit vhodné a účinné metody informovanosti a připravenosti obyvatelstva v případě vzniku povodní.

Student: Simona Šťávovalá, DiS.	12.12.2023	<i>Šťávovalá</i>
Vedoucí práce: Mgr. Zuzana Tomanová	12.12.2023	<i>Tomanová</i>

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	13.12.2023	<i>R. Svatoš</i>
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	14.12.2023	<i>M. Sapík</i>
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	18.12.2023	<i>J. Dušek</i>

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

Děkuji vedoucí(mu) bakalářské práce Mgr. Zuzaně Tomanové za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Ráda bych také poděkovala všem, kteří věnovali svůj čas při vyplňování dotazníku. A v neposlední řadě bych chtěla poděkovat své rodině a přátelům za podporu v průběhu mého studia.

ABSTRAKT

ŠTÁVOVÁ, S. *Analýza připravenosti obyvatel vybraných obcí Kraje Vysočina a řešení povodní: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2024. 72s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Zuzana Tomanová

Klíčová slova: český hydrometeorologický ústav, integrovaný záchranný systém, mimořádná událost, ochrana obyvatelstva, povodeň

Tématem této bakalářské práce jsou povodně jako mimořádná událost. Cílem práce je se podrobně seznámit s problematikou povodní s jejím definováním, druhy povodní a s činnostmi odpovědných orgánů v obdobích mimo povodeň, při povodni a po povodni. Práce je zaměřena na ochranu obyvatelstva a organizace v případě nouzového přežití obecně, ale i se speciálním zaměřením na povodně a dotýká se složení a úlohy povodňových orgánů i činnosti integrovaného záchranného systému. Práce vychází z platných právních předpisů a odborné literatury dotýkající se nejen povodní, ale i fungování krizového managementu a integrovaného záchranného systému. Účelem práce je nejen přinést ucelený pohled na problematiku povodní, ale též analyzovat. Výsledkem bude vyhodnocení připravenosti obyvatelstva Kraje Vysočina.

ABSTRACT

ŠŤÁVOVÁ, S. Analysis of preparedness of residents of selected municipalities of the Vysočina Region and flood solutions: bachelor's thesis. České Budějovice: University of European and Regional Studies, 2024. 72s. Bachelor thesis supervisor: Mgr. Zuzana

Key words: Czech Hydrometeorological Institute, emergency, integrated rescue system, population protection flood rescue system

The topic of this bachelor thesis is floods as an extraordinary event. The aim of the thesis is to get acquainted in detail with the issue of floods, its definition, types of floods and with the activities of the responsible authorities in the periods outside the flood, during the flood and after the flood. The thesis is focused on the protection of the population and organizations in the event of emergency survival in general, but also with a special focus on floods, and touches on the composition and role of flood authorities and the activities of the integrated rescue system. The thesis is based on valid rights

Obsah

ÚVOD	9
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	10
2 TEORETICKÁ ČÁST	11
2.1 Mimořádná událost	11
2.2 Integrovaný záchranný systém	12
2.3 Vymezení pojmů	13
2.4 Členění povodní	14
2.5 Povodňové opatření	15
2.6 Povodňové orgány	16
2.6.1 Úkoly jednotlivých orgánů v průběhu povodně	17
2.6.2 Povodňové plány	21
2.6.3 Stupně povodňové aktivity	22
2.6.4 Účastníci ochrany před povodněmi	23
3 POVODNĚ V ČESKÉ REPUBLICE	25
3.1 Povodeň v roce 2002	25
3.2 Povodně v roce 2006	27
3.3 Povodně v roce 2009	28
3.4 Povodně v roce 2013	30
4 OCHRANA OBYVATELSTVA	31
4.1 Individuální ochrana	32
4.2 Nouzové přežití	34
4.3 Po povodni	35
5 PRAKTICKÁ ČÁST	37
5.1 Cíl a metodika výzkumu	37
5.2 Hypotéza	37
5.3 Metody sběru a analýzy	37
5.4 Výzkumný soubor	38

5.5	Etické aspekty výzkumu.....	38
6	VÝSLEDKY	39
6.1	Souhrnné výsledky vztahující se k cíli práce	55
7	DISKUZE.....	56
	ZÁVĚR	58
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	60
	SEZNAM OBRÁZKŮ	65
	SEZNAM PŘÍLOH.....	66
	Přílohy.....	67

ÚVOD

Téma mé bakalářské práce je "Analýza připravenosti obyvatel vybraných obcí Kraje Vysočina a řešení povodní", kde se zabývám problematikou spojenou nejen s povodněmi a jejich dopady, ale také s opatřeními k ochraně a řešení těchto událostí. Téma jsem si vybrala na základě mého zájmu o danou problematiku a zjištění nedostatečné informovanosti obyvatelstva v případě povodňových situací.

Bakalářská práce je strukturována do teoretické a praktické části. Teoretická část se zabývá vysvětlením klíčových pojmů souvisejících s povodňovou problematikou a zahrnuje i historii povodní a opatření k ochraně obyvatelstva. Dále se práce věnuje následkům povodní a možným strategiím jejich řešení.

Cílem bakalářské práce je zjistit úroveň informovanosti veřejnosti o postupu v případě povodní. Pro výzkumnou část jsem zvolila kvantitativní výzkum prostřednictvím dotazníkového šetření, které mi umožní získat rozsáhlejší data o informovanosti obyvatel v této oblasti.

Očekávám, že výsledky této práce budou přínosem nejen pro širokou veřejnost a studenty příbuzných oborů, ale také pro bezpečnostní složky, které se podílejí na řešení povodňových situací.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce (dále jen „práce“) je zjistit, jak jsou obyvatelé vybraných obcí připraveni k řešení povodní v případě jejich vzniku. Pro získání relevantních dat bude využit kvantitativní výzkum, konkrétně forma dotazníkového šetření.

Hypotéza informovanost obyvatelstva v oblasti problematiky řešení povodní dosahuje 60 % úspěšnosti. Všeobecně je známo, že v případě vzniku mimořádných událostí není obyvatelstvo dostatečně informováno a to převážně z důvodu, že se jedná o mimořádné události, které nejsou v našich podmínkách příliš obvyklé. Na druhou stranu povodně jsou na našem území poměrně častým jevem, kdy na základě toho je zde určitý předpoklad zvýšené informovanosti v případě vzniku povodně. Na základě toho byla zvolena hranice správných odpovědí na 60 %.

Dílčím cílem je stanovit vhodné a účinné metody informovanosti a připravenosti obyvatelstva v případě vzniku povodní.

Teoreticko-metodická analýza základního problému, který bude v bakalářské práci řešen: Věcná část bakalářské práce se věnuje objasnění základních východisek pojmosloví zkoumané tematické oblasti, včetně příslušného zákonného vymezení. Část práce se věnuje bližšímu popisu povodně samotné, což zahrnuje kupříkladu její vznik a členění. Pozornost je zde věnována i povodňovým přípravám, a v neposlední řadě i integrovanému záchrannému systému, jednotlivým jejím složkám a činnosti v souvislosti se vznikem povodně. Ke zpracování výzkumné části bude využit kvantitativní výzkum, konkrétně forma dotazníkového šetření. Dílčím cílem je stanovit vhodné a účinné metody informovanosti a připravenosti obyvatelstva v případě vzniku povodně.

Tato bakalářská práce se zabývá analýzou připravenosti obyvatel vybraných obcí Kraje Vysočina na řešení povodní. Práce je členěna na teoretickou a výzkumnou část. Teoretická část bakalářské práce se věnuje objasnění základních východisek pojmosloví zkoumané tematické oblasti, včetně příslušného zákonného vymezení.

2 TEORETICKÁ ČÁST

Teoretická část bakalářské práce se zabývá ochranou obyvatelstva při povodních, která je členěna do několika kapitol, první kapitola vymezuje o mimořádné události, kdy součástí kapitoly je i vymezení pojmů jako je mimořádná událost, povodeň, záplava, vodní tok, povodí, rozvodí a vodočet, které jsou nezbytné pro pochopení dané problematiky. Další část kapitoly se bude věnovat jednotlivým povodňovým opatřením, povodňovým orgánům, povodňovým plánům a stupňům povodňových aktivit.

Druhá kapitola je věnována historii a konkrétním povodním, které postihly území České republiky v minulých letech. Třetí kapitola se zabývá Českým hydrometeorologickým ústavem, kdy se vymezuje především jeho činnost v rámci zajištění bezpečnosti obyvatelstva. Poslední kapitola je věnována ochraně obyvatelstva.

2.1 Mimořádná událost

Jedná se o škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka. Dále pak se jedná o přírodní vlivy, ale i havárie, které ohrožují život, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.¹

Jde o závažnou situaci, která způsobuje celou řadu negativních následků. Může to být např. zranění fyzické osoby v souvislosti s výkonem práce, havárie automobilu, požár, povodeň, pandemie, ale také sabotáž nebo teroristický čin. Mimořádná událost je definována v § 2 písm. b) zákona č. 239/2000 Sb.

O Integrovaném záchranném systému. Mimořádnou událost lze definovat jako nenadálou, neočekávanou, časově a prostorově omezenou událost.²

Druhy mimořádných událostí se rozdělují na dvě kategorie (viz obrázek č.1) a to jsou tyto kategorie způsobené přírodními vlivy, lidskou činností a technickou chybou.³

¹ ČESKO ochrana obyvatelstva, Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského sboru ČR, 2001 MJF Praha ISBN 80-86795-33-0.

² ČESKO HZSČR, integrovaný záchranný systém <https://www.hzscr.cz/>

³ ČESKO Zákon č. 239/2000 Sb., Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

Obrázek č. 1: Typy nebezpečí s nepřijatelným rizikem

KATEGORIE NEBEZPEČÍ		TYPY NEBEZPEČÍ S NEPŘIJATELNÝM RIZIKEM	GESCE*
naturogenní	abiotické	Dlouhodobé sucho	MŽP, MZe, MV
		Extrémně vysoké teploty	MŽP
		Přivalová povodeň	MŽP, MV, MZe
		Vydatné srážky	MŽP, MV
		Extrémní vítr	MŽP, MV
		Povodeň	MŽP, MV, MZe
	biotické	Epidemie - hromadné nákazy osob	MZd
		Epifytie - hromadné nákazy polních kultur	MZe
		Epizootie – hromadné nákazy zvířat	MZe
antropogenní	technologenní	Narušení dodávek potravin velkého rozsahu	MZe, MPO
		Narušení funkčnosti významných systémů elektronických komunikací	ČTÚ, MPO
		Narušení bezpečnosti informací kritické informační infrastruktury**	NBÚ, MV
		Zvláštní povodeň	MZe, MV, MŽP
		Únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení	MŽP, MV, SÚJB
		Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu	MZe
		Narušení dodávek plynu velkého rozsahu	MPO, MV
		Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu	SSHR, MPO
		Radiační havárie	SÚJB, MV
		Narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu	MPO, MV
	sociogenní	Migrační vlny velkého rozsahu	MV, MZV
		Narušování zákonnosti velkého rozsahu (včetně terorismu)	MV
	ekonomické	Narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu**	MF, ČNB

Zdroj: Analýza hrozeb

*Tučně jsou uvedena gesční ministerstva a jiné ústřední správní úřady a ČNB.

**Zařazení typu nebezpečí do kategorie nebezpečí s nepřijatelným rizikem vychází ze skutečnosti, že zákonné podmínky předpokládají pro tyto situace vyhlášení krizového stavu. ⁴

2.2 Integrovaný záchranný systém

V České republice máme velké množství organizací. Rozdělují se do dvou složek. Základní složky a ostatní složky. Mezi základními složkami integrovaného záchranného systému je Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené

⁴ ČESKO HZSČR, Analýza hrozeb pro Českou republiku Paulus. F., Krömer. A., Petr. J., Černý. J., 2015 <https://www.hzscr.cz/>

do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany dále poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky.⁵

Do ostatních složek integrovaného záchranného systému jsou vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.⁶

Ostatní složky integrovaného záchranného systému poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání podle (§ 21).⁷

Zákon o vodách č. 254/2001 Sb., o vodách

Účelem tohoto zákona je ochrana povrchových a podzemních vod, které jsou ohroženými složkami životního prostředí a přírodním zdrojem, aby vytvořily podmínky pro hospodářské využívání ve vodě. Cílem je zlepšení kvality povrchových a podzemních vod. Účelem tohoto zákona je též přispívat k zajištění zásobování obyvatelstva pitnou vodou a k ochraně vodních ekosystémů. A řeší problematiku povodí.⁸

2.3 Vymezení pojmů

Na úvod je důležité vymezit základní pojmy související s danou problematikou. Radíme sem povodeň, záplava, vodní tok, významné vodní toky a povodí.⁹

Povodeň

Výrazné zvýšení hladiny vodních toků, při kterém voda zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může způsobit velké škody.⁹

Záplava

Zaplavení místa vodou z důvodu nedostatečného odtoku atmosférických srážek, př. přívalový déšť, tající sníh (tzn. nedochází k vylití vody z koryta).⁹

⁵ ČESKO HZSČR, integrovaný záchranný systém <https://www.hzscr.cz/>

⁶ Česko Zákon č. 239/2000 Sb., viz. § 4 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

⁷ Česko Zákon č. 239/2000 Sb., viz § 21 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů plánovaná pomoc na vyžádání

⁸ Česko Zákon č. 254/2001 Sb., § 1 o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

⁹ Česko ŘÍHA. M., (2011) Dis. Živelné pohromy. 2 vyd. Praha: Armex Publishing s.r.o. ISBN 978-80-86795-97-3

Vodní tok

Povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě. ⁹

Povodí v ČR

V České republice máme tyto povodí: Labe, Ohře, Odry, Vltava a Morava. ⁹

Povodí

Území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká sítí vodních toků k určitému místu vodního toku tzn. oblast, ze které voda odtéká do jedné určité řeky. ⁹

Vodočet

Měří vodní stav (výšku vodního toku). Jedná se o kovovou nebo dřevěnou lať, jenž je umístěna na pilířích vodního mostu, kdy na základě dosažených hodnot, můžeme zjistit, že se jedná o stav nebezpečí, jenž může následně přerůst v povodeň. Povodně se člení na přirozené a zvláštní v následujícím odstavci jsou tyto dva pojmy charakterizovány. ⁹

2.4 Členění povodní

Přirozené povodně

Jsou způsobené přírodními jevy (déšť, tání ledovců). Mezi přirozené povodně patří letní, přívalové letní (bleskové), zimní a jarní, každý pojem bude zvlášť definován. ¹⁰

Povodně letní

Jsou to regionální srážky, které trvající často několik dní. Půda, která je natolik nasycena vodou, že už nestíhá vstřebávat další vodu. Jsou zasažené všechny vodní toky v dané oblasti, výrazněji pak na středních a větších tocích. Postihuje nejčastěji velké plochy. Tyto povodně byly zpozorovány v roce 1997, 2002. ¹⁰

Povodně přívalové letní - bleskové

Bývají to krátkodobé srážky, které mají velkou intenzitu (100 mm srážek během několika hodin). Půda nestíhá vodu vsakovat a zasahuje nejčastěji malá území. Především

¹⁰ ČESKO ŘÍHA. M., (2011) Dis. Živelné pohromy. 2 vyd. Praha: Armex Publishing s.r.o. ISBN 978-80-86795-97-3.

v povodí malých toků a je velmi rychlý nástup povodňové vlny. Nejistá a problematická předpověď počasí. V roce 2006 povodí horní Dyje a 2009 Novojičínsko, Děčínsko, jih Čech.¹¹

Povodeň zimní a jarní

Tyto povodně jsou často způsobené rychlým táním sněhové pokrývky i v kombinaci s dešťovými srážkami. Povodně v roce 2006 zasáhly většinu území České republiky.¹¹

Zvláštní povodně

Způsobené poruchou vodního díla (přehrady, nádrže a hráze).

Základní typy povodní

1. Typu vzniká protržením hráze vodního díla
2. Typu vzniká poruchou hradící konstrukce
3. Typu vzniká nouzovým řešením kritické situace ohrožující bezpečnost vodního díla – dochází k mimořádnému vypouštění vody (hrozí např. protržení hráze).¹²

Dále rozlišujeme zvláštní typ povodně, které jsou způsobeny teroristickým útokem nebo vojenskou činností. Tento druh povodní se již ale neřadí mezi základní členění typů povodní.¹⁴

2.5 Povodňové opatření

Povodeň začíná vyhlášením druhého nebo třetího stupně povodňové aktivity a končí jejich odvoláním. V souvislosti s povodňovým opatřením je důležité zmínit i možnosti, jak se před povodněmi chránit. Povodňová opatření jsou přípravná opatření, opatření prováděná při nebezpečí povodně, za povodně a opatření prováděná po povodni.

14

¹² ČESKO HZSČR, zvláštní povodně <https://www.hzscr.cz/>

Přípravná opatření před povodní

Základním a preventivním opatřením by mělo být stanovení záplavových území, vymezení směrodatných limitů stupňů povodňové aktivity, vodní stavy, průtoky (vodočet, limnigrafické stanice).¹⁴

Přípravná opatření jsou stanoveny v záplavových území, vymezují směrodatné limity stupňů povodňové aktivity. Dále se tam nachází povodňové plány a povodňové prohlídky. Řeší se příprava předpovědní a hlásné povodňové služby. Je zde organizační a technická příprava. Musím být vytváření hmotných povodňových rezerv a příprava účastníků povodňové ochrany.¹³

Opatření při nebezpečí povodně a v průběhu povodni

- Činnost předpovědní a hlásné povodňové služby Český hydrometeorologický ústav dále jen „ČHMÚ“
- Varování při nebezpečí povodně (starosta v dané obci, všeobecná výstraha)
- Činnost hlídkové služby (zajišťuje obec - většinou příslušníci Jednotka sboru dobrovolných hasičů dále jen „JSDH“)
- Vyklizení záplavových území
- Povodňové zabezpečovací práce odstraňování překážek po povodni (mosty, propustky) dále rozrušování ledových celin, protipovodňové zábrany, hráze, pytle s pískem, opatření k omezení znečištění vod a povodňové záchranné práce.¹⁴

Opatření po povodni

Musí být vyhodnocení povodňové situace včetně vzniklých povodňových škod, odstranění povodňových škod a obnova území po povodni, záznamy v povodňové knize.¹⁵

2.6 Povodňové orgány

Upravuje zákon č. 254/2001Sb. Řízení o ochraně před povodněmi zabezpečují povodňové orgány. Řízení ochrany před povodněmi zahrnuje přípravu na povodňové

¹³ ČESKO ŘÍHA, M., (2011) Živelné pohromy. 2 vyd. Praha: Armex Publishing s.r.o. ISBN 978-80-86795-97-3.

¹⁴ ČESKO ADAMEC, V., 2012. Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství

¹⁵ ČESKO KOVÁŘ, M., 2004. Ochrana před povodněmi: řešení přirozených a zvláštních povodní. Praha: Triton ISBN 80-7254-499-3

situace. Týká se řízení, organizaci a kontrolu všech příslušných činností v průběhu povodně a v období následujícím bezprostředně po povodni včetně řízení, organizace a kontroly činnosti ostatních účastníků ochrany před povodněmi. Povodňové orgány řídí při své činnosti povodňovými plány. Povodňové orgány se dělí v období mimo povodně a v době povodně.¹⁶

Mimo povodeň jsou tyto povodňové orgány

Mezi orgány patří, orgány obcí a v hlavním městě Praze to jsou orgány městských částí. Dále sem patří obecní úřady obcí s rozšířenou působností a v hlavním městě v Praze úřady městských částí stanovené Statutem hlavního města Prahy. Po obecním úřadě následují Krajské úřady a Ministerstvo životního prostředí, zabezpečené přípravy záchranných prací přísluší Ministerstvu vnitra.¹⁷

2.6.1 Úkoly jednotlivých orgánů v průběhu povodně

Úkoly obce

Obecní rada může k plnění úkolů při ochraně před povodněmi, je-li v jejich územních obvodech možnost povodni, zřídit povodňovou komisi, jinak tuto činnost zajišťuje obecní rada. Předsedou povodňové komise obce je starosta obce. Další členy komise jmenuje z členů obecního zastupitelstva a z fyzických a právnických osob, které jsou způsobilé k provádění opatření, popřípadě pomoci při ochraně před povodněmi.¹⁸

- potvrzují soulad věcné a grafické části povodňových plánů vlastníků (uživatelů) pozemků a staveb, pokud se nacházejí v záplavovém území nebo zhoršují průběh povodně (§ 71 odst. 4), s povodňovým plánem obce,
- zpracovávají povodňový plán obce a předkládají jej k odbornému stanovisku správci povodí, v případě drobných vodních toků správci těchto vodních toků,
- provádějí povodňové prohlídky,
- zajišťují pracovní síly a věcné prostředky na provádění záchranných prací a zabezpečení náhradních funkcí v území,
- prověřují připravenost účastníků ochrany podle povodňových plánů,

¹⁶ ČESKO Zákon č. 254/2001 Sb., § 77. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

¹⁷ ČESKO Zákon č. 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

¹⁸ ČESKO Zákon č. 254/2001 Sb., § 78. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

- organizují a zabezpečují hláskou povodňovou službu a hlídkovou službu, zabezpečují varování právnických a fyzických osob v územním obvodu obce s využitím jednotného systému varování,
- informují o nebezpečí a průběhu povodně povodňové orgány sousedních obcí a povodňový orgán obce s rozšířenou působností,
- vyhláší a odvolávají stupně povodňové aktivity v rámci územní působnosti,
- organizují, řídí, koordinují a ukládají opatření na ochranu před povodněmi podle povodňových plánů a v případě potřeby vyžadují od orgánů, právnických a fyzických osob osobní a věcnou pomoc,
- zabezpečují evakuaci a návrat, dočasné ubytování a stravování evakuovaných občanů, zajišťují další záchranné práce,
- zajišťují v době povodně nutnou hygienickou a zdravotnickou péči, organizují náhradní zásobování, dopravu a další povodní narušené funkce v území,
- provádějí prohlídky po povodni, zjišťují rozsah a výši povodňových škod, zjišťují účelnost provedených opatření a podávají zprávu o povodni povodňovému orgánu obce s rozšířenou působností,
- vedou záznamy v povodňové knize¹⁹

Úkoly obcí s rozšířenou působností

- potvrzují soulad věcné a grafické části jim předložených povodňových plánů obcí s povodňovým plánem správního obvodu obce s rozšířenou působností,
- zpracovávají povodňový plán správního obvodu obce s rozšířenou působností a předkládají jej správci povodí k odbornému stanovisku,
- organizují provádění povodňových prohlídek,
- prověřují připravenost účastníků ochrany podle povodňových plánů,
- organizují odborná školení a výcvik pracovníků povodňových orgánů obcí a účastníků ochrany před povodněmi,
- ukládají podle potřeby vlastníkům vodních děl úpravy manipulačních řádů z hlediska povodňové ochrany,

¹⁹ ČESKO Zákon č. 254/2001 Sb., § 78. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

- organizují a řídí hláskou povodňovou službu na území v správním obvodu obce s rozšířenou působností, informují o nebezpečí a průběhu povodně povodňové orgány sousedních obcí s rozšířenou působností, příslušné správce povodí a Český hydrometeorologický ústav a Hasičský záchranný sbor České republiky,
- organizují, řídí, koordinují a ukládají opatření na ochranu před povodněmi podle povodňových plánů, řídí a koordinují opatření prováděná povodňovými orgány obcí a v případě potřeby vyžadují od orgánů, právnických a fyzických osob osobní a věcnou pomoc,
- vyhláší a odvolávají stupně povodňové aktivity v rámci územní působnosti,
- využívají pro řízení záchranných prací, pro jejich koordinaci se složkami integrovaného záchranného systému a pro spojení s místy záchranných prací operační středisko Hasičského záchranného sboru České republiky,
- v nutných případech, pokud není svolána povodňová komise kraje, nařizují po dohodě se správou povodí mimořádné manipulace na vodních dílech nad rámec schválených manipulačních řádů s možným dosahem v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností,
- spolupracují v době povodně s povodňovými orgány obcí při zajišťování hygienické a zdravotnické péče, organizují náhradní zásobování, dopravu a další povodňové narušené funkce v území,
- soustřeďují zprávy o rozsahu a výši povodňových škod, posuzují účelnost provedených opatření a zpracovávají souhrnnou hodnotící zprávu o povodni,
- vedou záznamy v povodňové knize.²⁰

Úkoly povodňových orgánů kraje

- potvrzují soulad věcné a grafické části jim předložených povodňových plánů správních obvodů obcí s rozšířenou působností s povodňovým plánem správního obvodu kraje,
- zpracovávají povodňový plán správního obvodu kraje podle § 71 odst. 3 písm. c) a předkládají jej ústřednímu povodňovému orgánu,
- prověřují připravenost účastníků ochrany podle povodňových plánů,
- ukládají podle potřeby vlastníkům vodních děl úpravy manipulačních řádů z hlediska povodňové ochrany,

²⁰ ČESKO Zákon č. 254/2001 Sb., § 79 o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

- organizují odborná školení a výcvik členů povodňových orgánů obcí s rozšířenou působností a účastníků ochrany před povodněmi,
- účastní se hlásné povodňové služby na území kraje, informují o nebezpečí a průběhu povodně povodňové orgány obcí s rozšířenou působností, Český hydrometeorologický ústav a Ministerstvo životního prostředí,
- organizují, řídí a koordinují opatření na ochranu před povodněmi podle povodňových plánů, řídí a koordinují opatření prováděná povodňovými orgány obcí s rozšířenou působností,
- vyhláší a odvolávají stupně povodňové aktivity v rámci územní působnosti,
- řídí ve svém správním obvodu ovlivňování odtokových poměrů manipulacemi na vodních dílech v rámci manipulačních řádů; nařizují mimořádné manipulace na těchto vodních dílech nad rámec schváleného manipulačního řádu po projednání s dotčenými povodňovými orgány obcí s rozšířenou působností ve svém správním obvodu, s příslušnými správci povodí a s povodňovými orgány krajů, jejichž správní obvody mohou být touto mimořádnou manipulací ovlivněny,
- posuzují vliv zabezpečovacích prací na vodních tocích a vodních dílech na odtokový režim po projednání se správci vodních toků a vodních děl, které jimi mohou být dotčeny, a koordinují jejich provádění,
- zpracovávají souhrnnou hodnotící zprávu o povodni včetně analýzy rozsahu a výše povodňových škod a účelnosti provedených opatření,
- vedou záznamy v povodňové knize,
- využívají pro řízení záchranných prací, pro jejich koordinaci se složkami integrovaného záchranného systému a pro spojení s místy záchranných prací příslušné operační a informační středisko Hasičského záchranného sboru České republiky.²¹

Úkoly ústředního povodňového orgánu

Ministerstvo životního prostředí metodicky řídí přípravu opatření vydává metodiky, vyhlášky a doporučení. Potvrzuje soulad povodňových plánů a správních obvodů krajů s povodňovým plánem České republiky.²²

²¹ ČESKO Zákon č. 254/2001 Sb., § 80. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

²² ČESKO Zákon č. 254/2001 Sb., § 81., odst. 1 o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

Ústřední povodňovou komisi zřizuje vláda, která též schvaluje její statut. Předsedou Ústřední povodňové komise je ministr životního prostředí a místopředsedou ministr vnitra.²²

Plní tyto úkoly:

- a) informuje o průběhu a důsledcích povodní vládu,
- b) nařizuje po projednání s příslušnými povodňovými orgány krajů a příslušnými správci povodí mimořádné manipulace na vodních dílech nad rámec schváleného manipulačního řádu s možným dosahem přesahujícím rámec oblastí povodí
- c) koordinuje a kontroluje činnost povodňových komisí krajů,
- d) vede záznamy v povodňové knize²³

2.6.2 Povodňové plány

Jedná se o dokumenty, které shrnují organizační a technické opatření k odvrácení nebo zmírnění škod. Povodňové plány dělíme na čtyři kategorie v dalším odstavci bude popsán obsah povodňových plánů.

Povodňové plány

- Povodňové plány obcí,
- Povodňové plány obcí s rozšířenou působností,
- Povodňové plány krajů,
- Povodňový plán ČR.²⁴

Obsah povodňových plánů

Obsahem jednotlivých povodňových plánů je věcná část, která obsahuje údaje potřebné pro zajištění ochrany před povodněmi - např. stanovení stupně povodňové aktivity a popis území. Další část je organizační, která obsahuje především kontakty na povodňovou komisi a další účastníky povodňové ochrany a jejich úkoly. Poslední část je

²³ ČESKO Zákon č. 254/2001 Sb., § 81., odst. 3 o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

²⁴ ČESKO Zákon č. 254/2001 Sb., § 71. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

grafická a ta zahrnuje především plány a mapy, které zobrazují evakuační trasy, evakuační místo, záplavová území.²⁵

2.6.3 Stupně povodňové aktivity

Upřesňuje míru povodňového nebezpečí. Pro přirozené povodně jsou vázány na směrodatné limity, jimiž jsou zpravidla vodní stavy nebo průtoky v hlásných profilech na vodních tocích, popřípadě na mezní nebo kritické hodnoty jiného jevu (denní úhrn srážek, hladina vody v nádrži, vznik ledových nápěchů, chod ledu, situace na vodním díle.²⁶

První stupeň

První stupeň je stav bdělosti, který nastává při nebezpečí přirozené povodně a zaniká, když prominou takové příčiny nebezpečí. Nebo když je dosažení limitního vodního stavu nebo průtoku na vodním toku a jeho stoupající tendence (velké tání sněhu podle meteorologické předpovědi).²⁶

O možnosti nastání prvního stupně povodňové aktivity je informováno prostřednictvím médií (televize, rádio, internetové stránky ČHMÚ) a povodňové orgány jsou zpravidla vyrozuměny varovnou SMS zprávou od nadřízené ORP nebo prostřednictvím Krajské operační a informační střediska Hasičského záchranného sboru a dále „KOPISU HZS”.²⁷

Druhý stupeň

Druhý stupeň je stav pohotovosti, který vyhlásují povodňové orgány, ve chvíli, kdy nebezpečí přirozené povodně přerůstá v povodeň, ale nedochází k větším škodám mimo koryto. Činnost povodňových orgánů a pohotovost bezpečnostních prací je činnost, která se řídí dle povodňového plánu.²⁸

Obyvatelé a ostatní dotčené osoby na území obce jsou o vyhlášení 2. SPA informováni např. spuštěním sirény, hlášením v místním rozhlase, hlášením megafonem, varovnou SMS nebo telefonátem, prostřednictvím vyslané spojky, zveřejněním na úřední desce, uveřejněním na webu obce, v místním televizním vysílání apod.²⁸

²⁵ ČESKO Zákon č. 254/2001 Sb., § 71., odst. 2,3 o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

²⁶ ČESKO VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D 2014 Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století. 1.vyd. Praha ISBN 978-80-246-2477-8.

Třetí stupeň

Třetí stupeň je stav ohrožení, který vyhlásují povodňové orgány při bezprostředním nebezpečí vzniku škod většího rozsahu, ohrožení života a majetku v záplavovém území. A taktéž ve chvíli, kdy se musí provést zabezpečovací, záchranné práce nebo evakuace.²⁷

2.6.4 Účastníci ochrany před povodněmi

ČHMÚ – Český hydrometeorologický ústav

Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ, Czech hydrometeorological Institute, CHMI) je ústřední státní orgán České republiky pro obory kvality, ovzduší, meteorologie, klimatologie a hydrologie. Dále je zodpovědný za provoz výstražné služby včetně Smogového varovného a regulačního systému.²⁸

Hlavní sídlo ústavu se nachází v Praze-Komořanech. V červnu 2021 byla v Praze Komořanech slavnostně otevřena nová budova ČHMÚ, která je společným sídlem meteorologů a hydrologů a umožní jejich lepší spolupráci. Celkové náklady na stavbu a vybavení tohoto objektu, budovaného od roku 2019, dosáhly 130 milionů Kč. Kromě Prahy má ČHMÚ regionální pracoviště (pobočky) v dalších šesti českých městech (Brno, Ostrava, Plzeň, Ústí nad Labem-Kočkov, Hradec Králové a České Budějovice). Ředitelem ústavu je od roku 2017 Mgr. Mark Rieder.²⁹

ČHMÚ Předpovědní povodňová služba informuje povodňové orgány a obyvatelstvo o možnosti vzniku povodně a o jejím vývoji o srážkách, vodních stavech a průtocích. Zajišťuje Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ) - vydává výstrahy.³⁰

Další účastníci ochrany před povodněmi:

- Správci vodních toků
- Správci povodí.²⁹

²⁷ ČESKO VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D 2014 Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století. 1.vyd. Praha ISBN 978-80-246-2477-8.

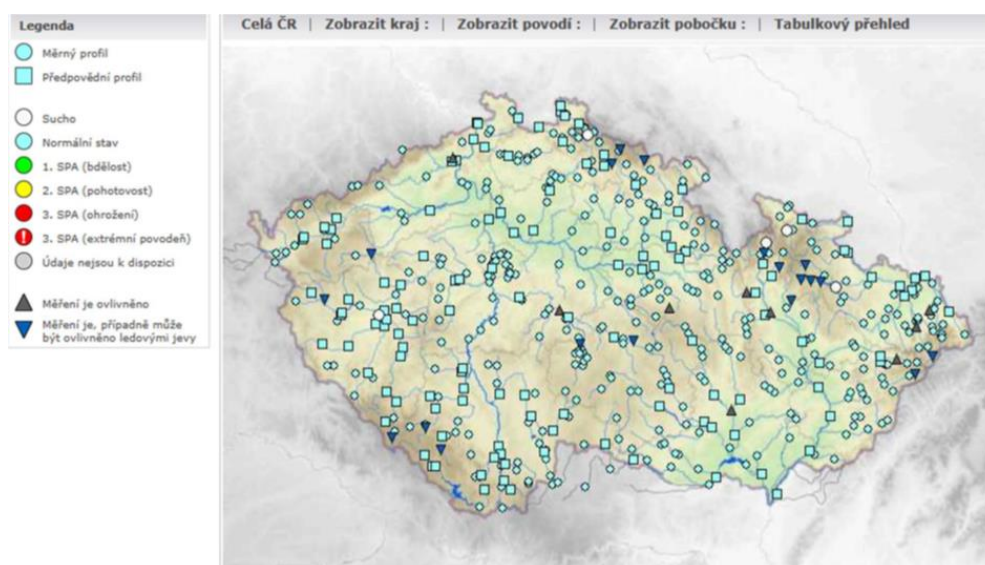
²⁸ ČESKO Český hydrometeorologický ústav, <https://www.chmi.cz/>

²⁹ ČESKO Český hydrometeorologický ústav, <https://www.chmi.cz/>

Hlásná povodňová služba informuje

ČHMÚ především zajišťuje hlásnou službu, jelikož má ve správě vybrané typy hlásných profilů a informuje povodňové orgány o vodním stavu a SPA.³⁰

Obrázek č. 1: Stavby a průtoky na tocích

Zdroj: CHMI, 2002³⁰

³⁰ ČESKO Hlásná a předpovědní povodňová služba, <https://hydro.chmi.cz/hppsoldv/>

3 POVODNĚ V ČESKÉ REPUBLICE

Následující kapitola pojednává o povodních v České republice, při kterých byl vyhlášen krizový stav.³¹

3.1 Povodeň v roce 2002

Povodeň začala 7. srpna a trvala dlouhých 10 dní, tedy až do 17. srpna. Extrémní povodeň, která postihla střední Evropu v posledním desetiletí (viz obrázek č. 3 a 4). Příčinou povodně byly nadprůměrné srážky, které v první srážkové epizodě zasáhly hlavně jih Čech a které se v druhé epizodě vyskytovaly již na většině území Čech.³¹

Vyčíslené škody

Zasažené území byla více než třetina České republiky, nejvíce byly zasaženy jižní, střední a severní Čechy, druhá nejvíce zasažená byla zasažena jižní Morava. Nejvíce škoda v tomto roce zaznamenalo hlavní město Praha. V případě krajů se jednalo o Středočeský kraj. Dále o Jihočeský, Plzeňský, Karlovarský a Ústecký kraj. Zápavy se projevíly v deseti regionech. V šesti krajích byl vyhlášen nouzový stav, který trval do konce srpna 2002. Zhruba se škoda vyčísnila na 73 miliard Kč.³²

Rozsah škody

Povodeň zasáhla 800 obcí, 260 mostů, přes 30 úseků silnic I. třídy a více než 150 komunikací nižších tříd.³³

Počet obětí povodně v roce 2002 si vyžádala 17 osob, kdy ve vodě zemřelo deset lidí, další zahynuli po těžké námaze spojené se záchrannými pracemi, po pádu stromu či kvůli neukázněnosti. Evakuováno muselo být 225 tisíc osob, nejvíce bylo zaznamenáno v Praze. Dopady na hospodářství kvůli povodni byly poškozeny všechny resorty, nejvíce utrpěla doprava, zpracovatelský průmysl, zemědělství, hospodářství, Potravinářství, lesní i vodní hospodářství. Škody na památkách byly velké celková škoda byla 2,7 miliardy korun. Vedle Prahy povodeň nejvíce zasáhla centrum, Českého Krumlova, Písku, Českých Budějovic. Postihla řadu zámků a na dvě desítky muzeí

³¹ ČESKO RAUDENSKÝ M., Dorazil I., Povodně 2002 letecké dokumenty ISBN 80-238-9607-5.

³² ČESKO novinky povodeň 2002, Tisíciletá voda. Před 20 lety začaly nejničivější povodně v Česku <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-tisicileta-voda-pred-20-lety-zacaly-nejnicivejsi-povodne-v-cesku-40405085>

a galerií (např. Národní muzeum, Národní galerie, Památník Terezie, Jihočeské muzeum či Muzeum Kampa).³³

Kriminalita

V období povodní bylo odsouzeno 24 osob, kdy se převážně jednalo o majetkové delikty (např. rabování). Zvýšená kriminalita se dala připisovat tomu, že lidé neměli dostatek financí na zajištění základních životních potřeb (potravin, léky, hygienické potřeby, ale i střechu nad hlavou).³⁴

Státní pomoc

Novinář Filip Šára ve svém článku uvádí, že škody tehdy vláda odhadla na 73 miliard korun. Stát na úhradu škod poskytl zhruba 18 miliard korun, v rámci úvěru od Evropské investiční banky (EIB) získala ČR v roce 2002 celkem 400 milionů eur (přes 11 miliard Kč). Později přišly další prostředky z Fondu solidarity a Fondu soudržnosti. Další půjčka byla od EIB (určenou na budování protipovodňových opatření) další půjčka, kterou Česká republika obdržela od EIB (určena) byla ve výši devíti miliard korun. Ze zahraničí nám pomohlo 50 zemí včetně Japonska či Tchaj-wanu. Pojišťovny vyplatily celkem 36,7 miliard Kč, z velmi rozsáhlých povodní.³⁴

³³ ČESKO novinky povodeň 2002, Tisíciletá voda. Před 20 lety začaly nejničivější povodně v Česku <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-tisicileta-voda-pred-20-lety-zacaly-nejnicivejsi-povodne-v-cesku-40405085>

Obrázek č. 2: Zaplavená obec Zálezlice (Mělnicko)

Zdroj: Novinky³⁵

3.2 Povodně v roce 2006

Velká povodeň zasáhla Českou republiku na přelomu března a dubna v roce 2006. Skrz svůj rozsah a velké škody patří k největším povodním v moderní historii České republiky. Způsobila je kombinace vydatných srážek, velké a prudké oteplení, které vedlo k rychlému tání bohaté sněhové pokrývky.³⁶

Schopnost obcí musela samostatně řešit velmi složité situace a zajišťovat evakuaci velkého množství obyvatel. Celkem byla provedena evakuace z části 85 obcí. Tato povodeň si vyžádala 9 tzv. nepřímých obětí z důvodu nepozornosti nebo nedostatečného dozoru.³⁷

Ve čtyřech nejpostiženějších krajích musel být vyhlášen stav nebezpečí, protože tam byly velké se rozsáhlé škody. Povodně byly třetími nejtragičtějsími v novodobé

³⁴ČESKO novinky povodeň 2002, Tisíciletá voda. Před 20 lety začaly nejničivější povodně v Česku <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-tisicileta-voda-pred-20-lety-zacaly-nejnicivejsi-povodne-v-cesku-40405085>

³⁵ ČESKO novinky povodeň 2002, Tisíciletá voda. Před 20 lety začaly nejničivější povodně v Česku <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-tisicileta-voda-pred-20-lety-zacaly-nejnicivejsi-povodne-v-cesku-40405085>

³⁶ Česko povodně v českých zemích Kozák., J., T, 2007. Professional Publishing ISBN 978-80-8694-639-9.

historii České republiky. Bylo zatopeno nebo poškozeno více než 3 000 objektů a desítky mostů, zasaženo bylo 451 obcí na území devíti krajů.³⁷

Vyčíslené škody

Povodeň, která se řadí mezi jarní povodně v roce 2006 způsobila na území České republiky škody velkého rozsahu, jejichž celková výše dosáhla 5 mld. Kč. (Povodí Moravy, 2024) Rozsahy škod povodně byly plošně rozsáhlé, postihla 799 obcí a v sedmi krajích bylo nutné vyhlásit stav nebezpečí. Počet obětí Povodně v roce 2006 si vyžádala 15 obětí (8 osob utonulo, dalších 7 osob zemřelo v jejich důsledku). Počet evakuovaných bylo více než 13 tisíc osob.³⁷

3.3 Povodně v roce 2009

V České republice byla meteorologická situace během června a července 2009 provázena výraznou bouřkovou činností. Po přivalových deštích docházelo k lokálním záplavám způsobených povrchovým odtokem z okolní krajiny, ale i ke zvýšení vodních hladin způsobeným povrchovým odtokům z okolní krajiny, ale i ke zvýšení vodních hladin v důsledku silných srážek, (viz obrázek č.5). Povodně v různých místech zasáhly skoro všechny kraje.³⁸

Ve čtyřech krajích, které nejvíce povodně zasáhly, musel být kvůli vzniku škod vyhlášen stav nebezpečí. Tyto povodně byly třetímu nejtragičtějším v novodobé historii České republiky.³⁹

Povodně si vyžádaly 15 obětí, bylo poškozeno více než 3 000 objektů a desítky mostů, zasaženo bylo 451 obcí na území devíti krajů.⁴⁰

Jednání vlády

Vláda pružně zareagovala na aktuální povodňovou situaci. Ihned ve čtvrtek 25. června svolal premiér mimořádné zasedání Bezpečnostní rady státu, na němž byl dohodnut postup pro poskytnutí okamžité pomoci postiženým oblastem. BRS (zkratka znamená bezpečnostní rada státu). Povolala tisíc vojáků, kteří byli nasazeni především

³⁷Česko povodně 2006, Drama roku 2006: velké povodně na jaře před patnácti lety, <https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/26279>

³⁸ ČESKO Přivalové povodně na území České republiky v červnu a červenci Daňhelka J., Kubát J., 2009 Praha : Český hydrometeorologický ústav

³⁹ ČESKO Přivalové povodně na území České republiky v červnu a červenci Daňhelka J., Kubát J., 2009 Praha : Český hydrometeorologický ústav

k odstranění následků způsobených povodní. Různá ministerstva poskytují pomoc postiženým oblastem a lidem v rámci svých kompetencí.⁴⁰

Ministerstvo práce a sociálních věcí vydalo přehled podpor, které mohou lidé zasaženi povodněmi využít. Jednalo se o mimořádnou a okamžitou pomoc. Výše této dávky se určuje s přihlédnutím k finanční situaci a příjmové situaci osoby nebo spolupojištěného. Dávka může být poskytnuta až do výše patnáctinásobku životního minima jednotlivce, jde tedy o částku až 46 890 Kč.⁴⁰

Ministerstvo financí zpřístupnilo seznam doporučení určené obcím. Obce mohou požádat o úpravu čerpání dotace na rekonstrukční práce a mohou požádat o odklad splátek. Ministerstvo financí uvolnilo z rozpočtové rezervy na krizové situace 54 mil. Kč. Z toho je určeno 24 mil. Kč pro Moravskoslezský kraj, 12 mil. Kč pro Olomoucký kraj, 10 mil. Kč pro Zlínský kraj a 8 mil. Kč pro Jihočeský kraj. Prostředky jsou určeny zejména na demoliční práce, odklizení suti, základní bezpečnostní opatření apod. Předseda vlády vyjádřil soustrast Bezpečnostní radě státu za oběti tragické události postižených oblastí. Ujistil veřejnost, že situace je pod kontrolou, že pitná voda a elektřina jsou ve městech a vesnicích zajištěny, že obyvatelé mají poskytnuté bydlení a základní péči.⁴⁰

⁴⁰ ČESKO vláda České republiky, červnové povodně 2009, <https://vlada.gov.cz/cz/media-centrum/aktualne/cervnove-povodne-2009-60078/>

Obrázek č. 3: Letecké záběry Novojičína

Zdroj: Vláda, 2023⁴¹

3.4 Povodně v roce 2013

Povodně byly ve třech navazujících vlnách. První vlna od 29. května do 7. června po několikadenním dešti, především v oblasti Středočeské pahorkatiny, ale i na severozápadě a severovýchodě Čech. Druhá vlna přišla v důsledku intenzivních lokálních dešťů do nasycených jihočeských povodí od 10. června do 12. června. Třetí vlna, která byla nejmenší se vyskytla od 24. června do 27. června 2013 v oblasti Krkonoš, Jizerských hor a Českomoravské vrchoviny.⁴³

Nouzový stav vyhlásila vláda České republiky pro hlavní město Praha a pro několik krajů. Armáda byla v pohotovosti do 15. července 2013. Evakuováno bylo 26 438 osob a 618 osob zachráněno. Povodně si vyžádaly 15 lidských životů.⁴²

⁴¹ ČESKO vláda České republiky, červnové povodně 2009, <https://vlada.gov.cz/cz/media-centrum/aktualne/cervnovy-povodne-2009-60078/>, letecké záběry Novojičína ukazují zkázu v plném rozsahu

⁴² Povodně v České republice v červnu 2013 DAŇHELKA, Jan, ed., 2014.. Praha: Český hydrometeorologický ústav. ISBN 978-80-87577-41-7

4 OCHRANA OBYVATELSTVA

Ochranou obyvatelstva se rozumí plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku. ⁴³

Může vymezit ochranu obyvatelstva v systému, který se jmenuje „Systém prevence, připravenosti a odezvy vůči mimořádným událostem a krizovým situacím, jehož cílem je ochrana životů, zdraví, majetku a životního prostředí. ⁴⁴

Varování

V České republice je od roku 2001 jediný signál, který varuje před hrozícím nebezpečím Všeobecná výstraha. Tímto signálem je 140 sekund trvajícím KOLÍSAVÝ tón sirény, který se může opakovat až 3x za sebou. Když povodeň nastane, tak obyvatelé musí respektovat a dodržovat pokyny složek IZS. O mimořádné události jim podá informace starosta, média, rádio, úřední deska, okolí. ⁴⁶

Sirény

Když je slyšet pronikavý zvuk varovné sirény znamená vždy nějaké nebezpečí. Může se jednat například o povodeň, rozsáhlý požár nebo havárii s únikem nebezpečné látky. V případě hrozby či vzniku podobné mimořádné události je důležité, aby ohrožení lidé byli varováni. Sirény se dělí na rotační a elektronické a dále složí k varování místní informační systém – městský rozhlas.

Zkouška sirén

V České republice, každou první středu v měsíci probíhá na celém území České republiky akustická zkouška provozuschopnosti JSVV. Tato zkouška je ve 12:00. Sirény rozezní zkušebním nepřerušovaným tónem po dobu 140 sekund. Elektronické koncové prvky upozorní občany před začátkem zkoušky hlasově. ⁴⁵

⁴³ ČESKO Ochrana obyvatelstva Kroupa, M., Říha M., 2006 prvé, Armexpublishing ISBN 80-86795-33-0.

⁴⁴ ČESKO Ochrana obyvatelstva s krizové řízení HOLEC, T., 2021 Praha Ministerstvo vnitra. ISBN: 978-80-7616-100-9

⁴⁵ ČESKO HZSČR, o sirénách - Varování obyvatelstva, <https://www.hzscr.cz/clanek/sireny.aspx>

Vyrozumění

K osobám a složkám IZS, které se budou podílet na řešení.⁴⁶

Ukrytí

Ochrana před povodněmi jsou opatření k předcházení a zamezení ohrožení zdraví, životů a majetku občanů, společnosti a životního prostředí při povodních prováděná především systematickou prevencí, zvyšováním retenční schopnosti povodí a ovlivňováním průběhu povodní. Ochrana před povodněmi je zabezpečována podle povodňových plánů a při vyhlášení krizové situace krizovými plány.⁴⁶

Řízení ochrany před povodněmi zabezpečují povodňové orgány. Zahrnuje přípravu na povodňové situace, řízení, organizaci a kontrolu všech příslušných činností v průběhu povodně a v období následujícím bezprostředně po povodni včetně řízení, organizace a kontroly činnosti ostatních účastníků ochrany před povodněmi. Lidé co bydlí blízko potoků, řek a rybníků se musí připravit na záplavy, protože žijí v záplavovém území. To znamená, že si musí najít úkryt kam se půjdou schovat, nachystat pytle s pískem a připravit si evakuační zavazadlo.⁴⁷

4.1 Individuální ochrana

Základní ochranou je využití vhodných oděvních součástí, které jsou k dispozici v každé domácnosti a pomocí kterých je možné chránit jak dýchací cesty, tak celý povrch těla.⁴⁹

Při použití této ochrany je třeba dbát na důležité zásady:

- celý povrch musí být zakryt, žádné místo nesmí zůstat nezakryté;
- všechny ochranné prostředky je nutno co nejlépe utěsnit;
- k dosažení vyšších ochranných účinků kombinovat více ochranných prostředků nebo použít oděvy v několika vrstvách.⁴⁸

⁴⁶ ČESKO Ochrana člověka za mimořádných událostí pro střední školy Linhart. P., 2012, Fortuna ISBN 978-80-7168-869-3.

⁴⁷ ČESKO Ochrana obyvatelstva a krizové řízení kolektiv autorů 2015, Nakladatelství Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR ISBN 97880864666.

⁴⁸ ČESKO Kolektivní ochrana ukrytí obyvatelstva Pacinta Š., Pivovarník J., 2010, Praha : Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru

Evakuace

Je souhrn opatření zabezpečujících přemístění osob, zvířectva a věcných prostředků (strojů, zařízení) z ohroženého místa na jiné místo. Evakuaci podléhají obvykle všechny osoby, mimo pracovníků, kteří se podílejí na záchranných pracích nebo na řízení evakuace.⁵⁰

Evakuaci je možné rozdělit z hlediska rozsahu nebo z hlediska trvání. Z hlediska rozsahu se jedná o objektové evakuace malého rozsahu a málo obytných budov. Plošnou evakuaci obyvatelstva se rozumí evakuace většího územního celku.⁵⁰

Z hlediska doby trvání

Krátkodobá evakuace nevyžaduje dlouhodobé opuštění domova a pro evakuované osoby není zabezpečováno náhradní ubytování.⁵⁰

Dlouhodobá evakuace vyžaduje více než 24 hodin opuštění domova. Pro evakuované osoby, kteří mají možnost vlastního náhradního ubytování (chata, příbuzní), je zabezpečováno přechodné náhradní ubytování.⁵⁰

Evakuační zavazadlo a jeho obsah

Je to evakuační zavazadlo evakuované osoby. Dítě může mít zavazadlo max. 10 kg a dospělý max. 25 kg.⁵⁰

Evakuační zavazadlo má obsahovat jídlo a pití a to jsou trvanlivé a dobře zabalené potraviny, pitnou vodu, krmivo pro domácí mazlíčky. Dále má obsahovat cennosti a dokumenty, což jsou důležité dokumenty (např. rodný list, občanský průkaz, kartu zdravotní pojišťovny, pas, peníze v hotovosti). Dalším důležité věci jsou léky a hygienické potřeby. Zapomenout by se nemělo na oblečení a vybavení pro přespání, jako je ručník, karimatka, spacák, oblečení na převlečení. A poslední důležité věci jsou přístroje, nástroje a zábava (např. mobilní telefon s nabíječkou, svítilna, rádio, kapesní nůž, hračky pro děti.

49

⁴⁹ ČESKO Ochrana obyvatelstva prostřednictvím složek integrovaného systému a krizového řízení Dvořák K., Haugwitz S., 2021, první Armexpublishing ISBN 978-80-87451-81-6.

4.2 Nouzové přežití

Cílem nouzového přežití je minimalizovat negativní účinky mimořádné události na zdraví a bezpečnost postiženého obyvatelstva.⁵⁰

Pro poskytnutí krátkodobé a rychlé pomoci zasaženému obyvatelstvu má HZS Kraje Vysočina kontejner nouzového přežití – KNP dislokovaný na stanici v Polné (viz obrázky č.5 a 6). Kontejner může zajistit hygienu, přístřešek, místo pro odpočinek, ošacení a podání teplých nápojů při nepříznivých klimatických podmínkách. Podobné zázemí může poskytnout Nouzový přívěs na přežití, který je umístěný na krajském velitelství. Soupravy pro okamžité přežití jsou připraveny u HZS kraje Vysočina (nůžkový stan, základní ošacení pro 20 osob).⁵²

Každý územní odbor HZS Kraje Vysočina disponuje ještě další soupravou pro následné použití (nafukovací stan, základní ošacení a potřeby minimálně pro 50 osob).⁵²

HZS Kraje Vysočina má další materiál k nouzovému přežití uložený v krajském skladu v Kamenici nad Lipou. Jedná se zejména o ošacení, deky, spacáky, stany, nádrže na pitnou vodu atd. Kromě tohoto materiálu může HZS Kraje Vysočina použít i materiál pro nouzové přežití, který je uskladněn ve skladech Generálního ředitelství HZS ČR.⁵²

Pro krizové stavy a mimořádné události většího rozsahu má HZS Kraje Vysočina uzavřeny v oblasti humanitární pomoci a nouzového přežití Dohody o pomoci na vyžádání s Armádou ČR a humanitárními organizacemi – oblastními spolky Českého červeného kříže Pelhřimov, Jihlava a Diecézními charitami Brno a České Budějovice. Diecézní charitativní organizace mohou poskytnout nouzové ubytování až pro 80 osob v kraji, ale mohou poskytnout významnou psychosociální podporu. Kromě předlékařské pomoci poskytuje Český červený kříž také materiální pomoc osobám se zdravotním postižením.⁵¹

⁵⁰ ČESKO Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb Řehák D., Martínek B., Legierská P., 2019 druhé, Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství ISBN 978-80-7385-220-7.

⁵¹ ČESKO HZSČR nouzové přežití, <https://www.hzscr.cz/clanek/opatreni-pro-nouzove-preziti-558778.aspx>

Obrázek č. 4: KNP2

Zdroj: HZČR⁵²

4.3 Po povodni

Je doporučeno si nechat zkontrolovat stav obydlí, obrátit se na hygienika, informovat se o místech humanitární pomoci, řídit se pokyny odborníků při obnově studní a pitné vody, kontaktovat pojišťovnu a pokud možno aktivně se zapojit při likvidaci následků povodní.⁵⁵

Dále je potřeba postupovat podle pokynů hygienika zlikvidujte potraviny, které byly zasaženy vodou, dále je potřeba zlikvidovat uhynulé domácí zvířectvo, které bylo usmrceno a hlavně nepijte vodu z místních zdrojů, pokud hygienik vodu jako pitnou neschválil. V obci může být zajišťována humanitární pomoc finanční, pro pitnou vodu, potraviny, teplé oblečení a další potřebné prostředky.⁵³

Je potřeba kontaktovat příslušné pojišťovny ohledně náhrady škod. Je potřeba ohlásit pojistnou událost pojišťovně v souladu s pojistnými podmínkami, vyhotovte soupis škod, případně je dobré je zdokumentovat (např. fotografie, účty, znalecké posudky).⁵⁶

Pokud je to možné, aktivně se zapojte do likvidaci následků. Informace o tom, jak se může člověk zapojit je možné obdržet od pracovníků obecního úřadu a dalších pověřených pracovníků. Při zapojení se do obnovovacích prací je nezbytné jednat s rozvahou a dodržovat pokyny územně příslušných správních úřadů. Každý by měl

⁵² ČESKO HZSČR nouzové přežití, <https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-kraje-vysocina-menu-ochrana-obyvательства-nouzove-preziti--nouzove-preziti.aspx>

⁵³ ČESKO HZSČR <https://www.hzscr.cz/clanek/co-delat-po-povodni-791685.aspx>

v tomto případě být na dodržování hygienických zásad, při práci na území zasaženém povodní je nezbytné si nechat ošetřit i drobná otevřená zranění. Odstranění škod způsobených povodní je dlouhodobý proces náročný na materiální, finanční a psychologickou podporu. Vzájemná pomoc a sociální péče o postižené je většinou nezbytná a je vhodné jí co nejvíce využívat.⁵⁴

⁵⁴ ČESKO Ochrana obyvatelstva prostřednictvím složek integrovaného systému a krizového řízení Dvořák K., Haugwitz S., 2021, prvné Armexpublishing ISBN 978-80-87451-81-6.

5 PRAKTICKÁ ČÁST

Analýza připravenosti obyvatel vybraných obcí Kraje Vysočina a řešení povodní je téma se kterým se můžeme na našem území velmi často setkat, především v období velkých dešťů. V praktické části se tak věnuji tomu, jak je široká veřejnost informována v případě vzniku povodně, zaměřuji se zde na pojmy, které se vznikem povodně souvisí, ale i na konkrétní postupy v případě vzniku povodně, kdy se mapují informovanost široké veřejnosti.

5.1 Cíl a metodika výzkumu

Cílem bakalářské práce je zjistit, jak je široká veřejnost informována o tom, jak postupovat v případě vzniku povodně.

5.2 Hypotéza

Informovanost obyvatelstva v oblasti problematiky řešení povodní dosahuje 60 % úspěšnosti. Všeobecně je známo, že v případě vzniku mimořádných událostí není obyvatelstvo dostatečně informováno a to převážně z důvodu, že se jedná o mimořádné události, které nejsou v našich podmínkách příliš obvyklé. Na druhou stranu povodně jsou na našem území poměrně častým jevem, kdy na základě toho je zde určitý předpoklad zvýšené informovanosti v případě vzniku povodně. Na základě toho byla zvolena hranice správných odpovědí na 60 %.

5.3 Metody sběru a analýzy

Pro výzkum byla zvolena kvantitativní metoda výzkumu, která na rozdíl od kvalitativního výzkumu, který zkoumá vybraný jev více do hloubky, sleduje pouze vybrané aspekty zkoumaného jevu. Kvantitativní výzkum umožňuje rychlý sběr dat a jeho výsledky je možné generalizovat.⁵⁵

Kvantitativní výzkum se zabývá údaji o něčem, co se právě děje nebo se událo v minulosti. Prostřednictvím výzkumu jsme schopni získat měřitelné údaje, současně v procesu dotazování je možné počítat s větším počtem respondentů.⁵⁶

⁵⁵ ČESKO Reichel, 2009

⁵⁶ ČESKO Kozel, 2006

5.4 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor se skládá z veřejné veřejnosti, která zahrnovala jak odbornou veřejnost (policie, hasiči a studenti), tak i neobornou veřejnost. Pro výzkum byl zvolen okres Jihlava. Výzkum byl realizován od ledna 2024 do března 2024. Otázky v dotazníku byly vytvořeny, tak aby co nejpřesněji zjistili, jak lidé jsou informováni o tom, jak postupovat při povodních. Dotazník obsahoval 17 otázek. Dotazník viz Příloha 1.

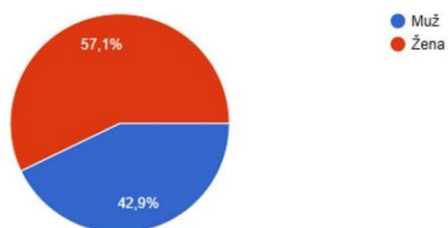
5.5 Etické aspekty výzkumu

Komunikační partneři byli v úvodu dotazníku informováni o účelu výzkumu, jak bude se získanými daty nakládáno, dále byli informováni, že bude zajištěna jejich anonymita.

6 VÝSLEDKY

Tato kapitola se zaměřuje na interpretaci získaných dat. Jak již bylo uvedeno, cílem bylo zjistit, jak je široká veřejnost informována při povodních.

1. Vaše pohlaví:

Zdroj: Vlastní

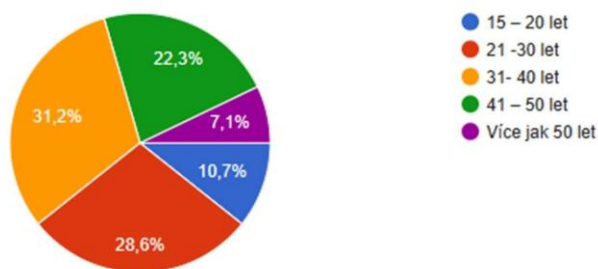
V následujícím grafu lze vidět, že 57 % respondentů jsou ženy a 43 % odpovídajících jsou muži. Absolutní četnosti odpovědí jsou uvedeny v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Absolutní četnost otázky: Vaše pohlaví

Odpověď	Otázka č. 1
Muž	48
Žena	64
Celkový součet	112

Zdroj: Vlastní

2. Vaše věková kategorie

Zdroj: Vlastní

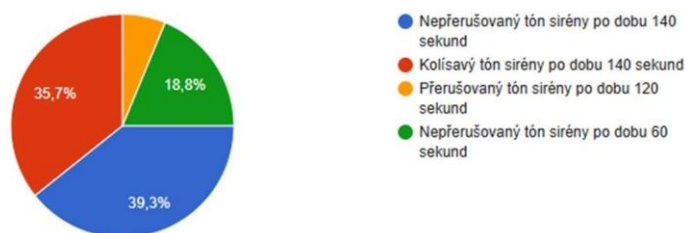
Z následujícího grafu lze vyčíst, že 31 % respondentů je ve věku 31 – 40let, dalších 29 % odpovídajících je ve věku 21 – 30 let. Absolutní četnosti odpovědí jsou uvedeny v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2: Absolutní četnost otázky: Vaše věková kategorie

Odpověď	Otázka č. 2
15 - 20 let	12
21 - 30 let	32
31 - 40 let	35
41 - 50 let	25
Více jak 50 let	8
Celkový součet	112

Zdroj: Vlastní

3. V případě mimořádné události budete varováni varovným signálem VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA, jedná se o:

Zdroj: Vlastní

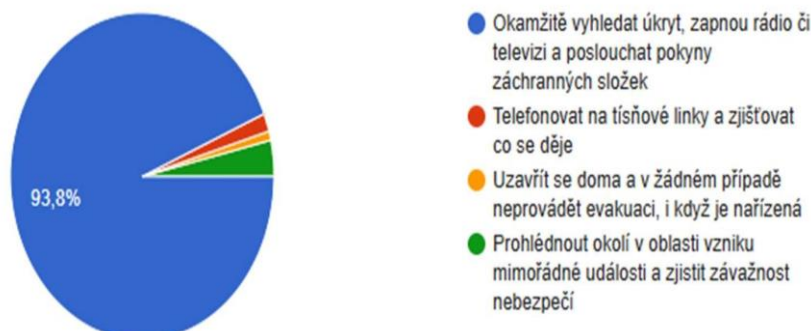
Z následujícího grafu lze vyčíst, že 36 % zodpovědělo správně, že při mimořádné události zazní kolísavý tón sirény po dobu 140 sekund. Oproti tomu 39 % respondentů zvolilo odpověď za a) nepřerušovaný tón sirény po dobu 140 sekund, což je špatně. Z čehož vyvozují, že široká veřejnost není dostatečně informována o tom, jak je mimořádná událost ohlašována, a to i v té souvislosti, kdy bych přihlédla k dalším nesprávným odpovědím, kdy součet nesprávných odpovědí je o více jak polovinu vyšší, než získané správné odpovědi. Absolutní četnosti odpovědí jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Absolutní četnost otázky: V případě mimořádné události budete varováni varovným signálem VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA, jedná se o:

Odpověď	Otázka č. 3
Nepřerušovaný tón sirény po dobu 140 sekund	44
Kolisavý tón sirény po dobu 140 sekund	40
Přerušovaný tón sirény po dobu 120 sekund	7
Nepřerušovaný tón sirény po dobu 60 sekund	21
Celkový součet	112

Zdroj: Vlastní

4. Pokud zazní varovný signál všeobecné výstrahy, měli byste:

Zdroj: Vlastní

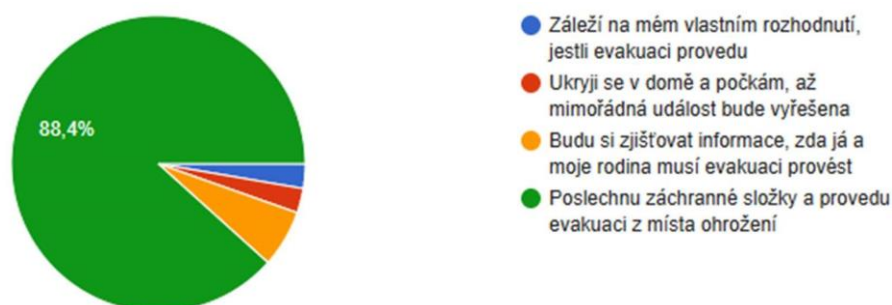
Z následujícího grafu lze vyčíst, že 94 % respondentů zodpovědělo správně, že pokud zazní varovný signál všeobecná výstraha, obyvatelé okamžitě vyhledají úkryt, zapnou rádio či televizi a budou dbát pokynům záchranných složek. Pouze 4 % respondentů odpovědělo variantu c) prohlédnout okolí v oblasti vzniku mimořádné události a zjistit závažnost nebezpečí. Z čehož vyvozují, že široká veřejnost je dostatečně informována, jak se má chovat při zaznění varovného signálu. Absolutní četnosti odpovědí jsou uvedeny v tabulce č. 4.

Absolutní četnost otázky: Tabulka č. 4: Pokud zazní varovný signál všeobecné výstrahy, měli byste:

Odpo věď	Otázka č. 4
Okamžit ě vyhledají úkryt, zapnou rád io či televizi a poslechnou pokyny záchranných složek	105
Telefonovat na tišňové linky a zjišťovat co se děje	2
Uzavřít se doma a v žádném případě neprovád ět evakuaci, i když je nařizena	1
Prohlédnou okolí v oblasti vzniku mimořádn ě události a zjistit závažnost nebezpečí	4
Celkový součet	112

Zdroj: Vlastní

5. Pokud si mimořádná událost vyžádá provedení evakuace, tak:

Zdroj: Vlastní

V následujícím grafu lze vid ět, že 88 % respondentů zodpovědělo správn ě, že pokud si mimořádná událost vyžádá provedení evakuace, obyvatel ě uposlechnou záchrann ě složky a provedou evakuaci z místa ohrožení. Když se podíváte do grafu, tak pouze 6 % respondentů odpovědělo variantu c) budu si zjišťovat informace, zda já a moje rodina musí evakuaci provést. Z čehož usuzuji, že široká veřejnost je dostatečně informována v případě, kdy je nutná evakuace. Absolutní četnosti odpovědí jsou uvedeny v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5: Absolutní četnost otázky: Pokud si mimořádná událost vyžádá provedení evakuace, tak:

Odpověď	Otázka č. 5
Záleží na mém vlastním rozhodnutí, jestli evakuaci provedu	3
Ukryji se v domě a počkám, až mimořádná událost bude vyřešena	3
Budu si zjišťovat informace, zda já a moje rodina musí evakuaci provést	7
Poslechnu záchranné složky a provedu evakuaci z místa ohrožení	99
Celkový součet	112

Zdroj: Vlastní

6. V případě evakuace je důležité mít připravené evakuační zavazadlo, obsahuje především:

Zdroj: Vlastní

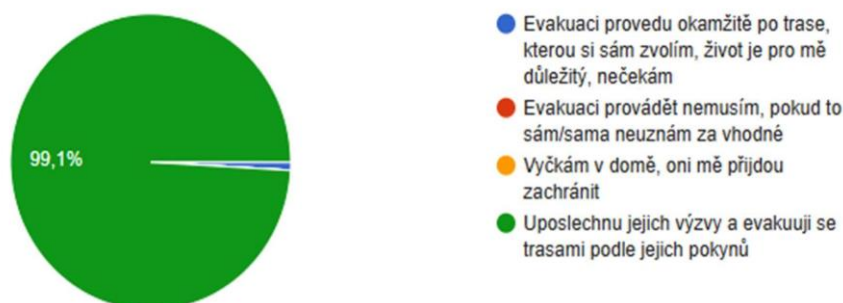
Z následujícím grafu je možno vidět, že 88 % respondentů zodpovědělo správně, že evakuační zavazadlo má obsahovat peníze, léky, oblečení, trvanlivé potraviny, osobní doklady, kapesní rádio, svítilno. Variantu c) evakuační zavazadlo není důležité, veškeré potřebné věci dostanu od záchranných složek zvolilo pouze 13 % respondentů. Z čehož vyvozují, že široká veřejnost ví, co má obsahovat evakuační zavazadlo pokud vznikne mimořádná událost. Absolutní četnosti odpovědí jsou uvedeny v tabulce č. 6.

Tabulka č. 6: Absolutní četnost otázky: Pokud si mimořádná událost vyžádá provedení evakuace, tak:

Odpověď	Otázka č. 6
Veškerou drahou elektroniku - tiskárna, televize, stolní počítač aj.	0
Evakuační zavazadlo nepotřebuji, ukryji se doma, tam mi nic nehrozí	0
Peníze, léky, oblečení, trvanlivé potraviny, osobní doklady, kapesní rádio, svítilna	98
Evakuační zavazadlo není důležité, veškeré potřebné věci dostanu od záchranných složek	14
Celkový součet	112

Zdroj: Vlastní

7. V případě, že evakuaci řídí záchranné složky, tak:

Zdroj: Vlastní

V následujícím grafu lze vidět, že 99 % respondentů zodpovědělo správně, kdy evakuaci řídí záchranné složky, tak uposlechneme jejich výzvy a evakuuji se trasami podle jejich pokynů.

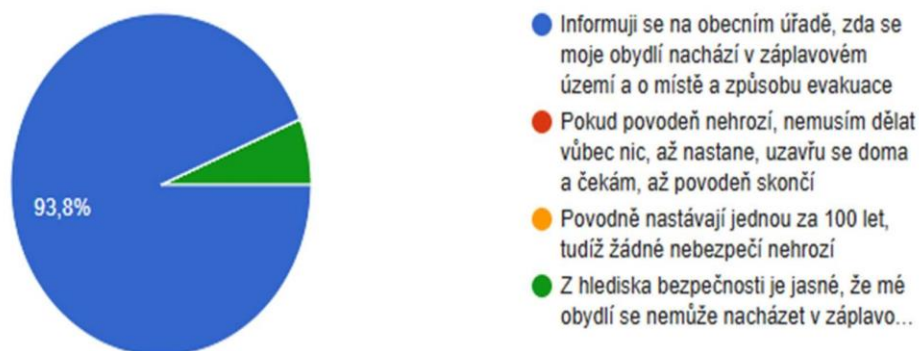
Pouze 1 % respondentů odpovědělo špatně a zvolili odpověď a) evakuaci provedu okamžitě po trase, kterou si sám zvolím, život je pro mě důležitý, nečekám. Z čehož vyvozují, že široká veřejnost ví, jak se chovat, ve chvíli, kdy evakuaci řídí záchranné složky. Absolutní četnosti odpovědí jsou uvedeny v tabulce č. 7.

Tabulka č. 7: Absolutní četnost otázky: V případě, že evakuaci řídí záchranné složky, tak:

Odpověď	Otázka č. 7
Evakuaci provedu okamžitě po trase, kterou si sám zvolím, život je pro mě důležitý, nečekám	1
Evakuaci provádět nemusím, pokud to sám/sama neuznám za vhodné	0
Vyčkám v domě, oni mě přijdou zachránit	0
Uposledchnu jejich výzvy a evakuuji se trasami podle jejich pokynů	111
Celkový součet	112

Zdroj: Vlastní

8. V případě možného vzniku povodně:

Zdroj: Vlastní

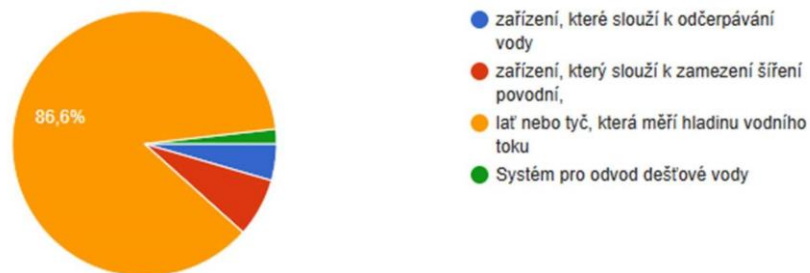
Z následujícího lze vyčíst, že 94 % zodpovědělo správně, že v případě povodně se informujeme na obecním úřadě, zda se moje obydlí nachází v záplavovém území a o místě a způsobu evakuace. Pouze 6 % respondentů zvolilo odpověď c) z hlediska bezpečnosti je jasné, že mé obydlí se nemůže nacházet v záplavovém území, tudíž mi žádné nebezpečí nehrozí. Z čehož jsem vyhodnotila, že široká veřejnost je dostatečně informována o možném vzniku povodně. Absolutní četnosti odpovědí jsou uvedeny v tabulce č. 8.

Tabulka č. 8: Absolutní četnost otázky: V případě možného vzniku povodně:

Odpo věď	Otázka č. 8
Informuji se na obecním úřadě, zda se moje obydlí nachází v záplavovém území a místě a způsobu evakuace	105
Pokud povodeň nehrozi, nemusím dělat vůbec nic, až nastane, uzavřu se doma a čeká, až povodeň skončí	0
Povodně nastávají jednou za 100 let, tudíž žádné nebezpečí nehrozi	0
Z hlediska bezpečnosti je jasné, že mé obydlí se nemůže nacházet v záplavovém území, tudíž mi žádné nebezpečí nehrozi	7
Celkový součet	112

Zdroj: Vlastní

9. Co je vodočet?

Zdroj: Vlastní

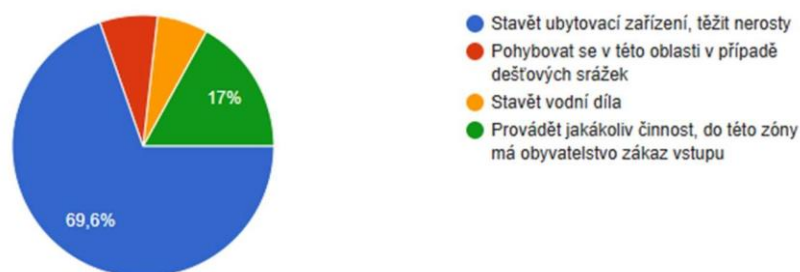
Z následujícího grafu můžeme vyčíst, že 87 % zodpovědělo správně, vodočet je lat' nebo tyč, která měří hladinu vodního toku. Pouze 7 % respondentů zvolilo variantu b) zařízení, který slouží k zamezení šíření povodní. Z čehož vyvozují, že široká veřejnost ví, co to je vodočet. Absolutní četnosti odpovědí jsou uvedeny v tabulce č. 9.

Tabulka č. 9: Absolutní četnost otázky: V případě možného vzniku povodně:

Odpověď	Otázka č. 9
Zařízení, které slouží k odčerpávání vody	5
Zařízení, které slouží k zamezení šíření povodni	8
Lať nebo tyč, která měří hladinu vodního toku	97
System pro odvod dešťové vody	2
Celkový součet	112

Zdroj: Vlastní

10. V aktivní zóně záplavového území se například nesmí:

Zdroj: Vlastní

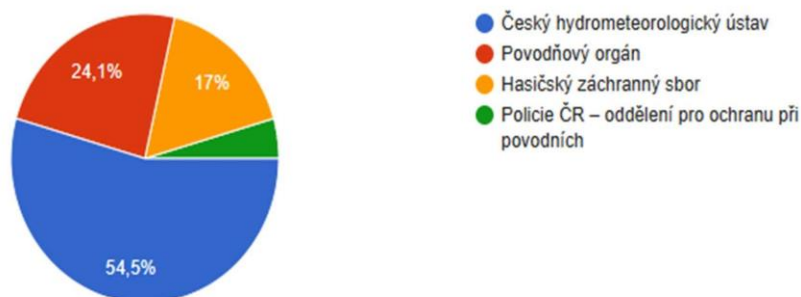
Z následujícího grafu můžeme vyčíst, že 70 % respondentů odpovědělo správně, že v záplavovém území se nesmí stavět ubytovací zařízení, těžit nerosty. Pouze 17 % respondentů zvolilo variantu c) provádět jakoukoliv činnosti, do této zóny má obyvatelstvo zákaz vstupu. Z čehož vyvozují, že široká veřejnost je informována, co se v aktivní zóně záplavového území nesmí. Absolutní četnosti odpovědí jsou uvedeny v tabulce č. 10.

Tabulka č. 10: Absolutní četnost otázky: V případě možného vzniku povodně:

Odpověď	Otázka č. 10
Stavět ubytovací zařízení, těžit nerosty	78
Pohybovat se v této oblasti v případě dešťových srážek	8
Stavět vodní díla	7
Provádět jakákoliv činnost, do této zóny má obyvatelstvo zákaz vstupu	19
Celkový součet	112

Zdroj: Vlastní

11. Kdo vyhláší povodeň, konkrétně stupně povodňové aktivity?

Zdroj: Vlastní

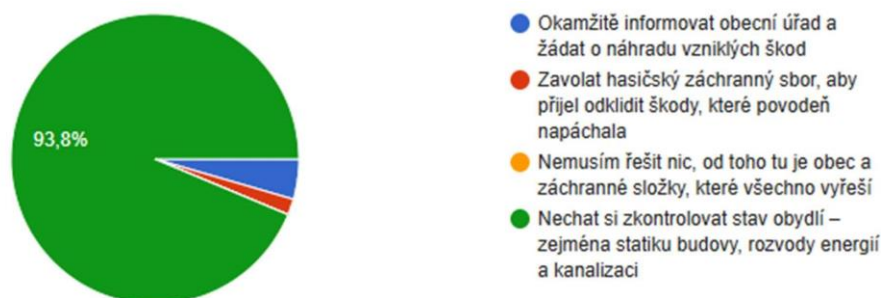
Z následujícího grafu lze vyčíst, že 24 % respondentů zodpovědělo správně, že konkrétní stupeň povodňové aktivity vyhláší povodňový orgán. Oproti tomu 55 % respondentů zvolilo odpověď a) Český hydrometeorologický ústav, což je špatně. Z čehož vyvozují, že široká veřejnost neví, kdo vyhláší povodeň, konkrétně stupeň povodňové aktivity, a to i v té souvislosti, kdy bych přihlédla k dalším nesprávným odpovědím, kdy součet nesprávných odpovědí je o více jak polovinu vyšší, než získané správné odpovědi. Absolutní četnosti odpovědí jsou uvedeny v tabulce č. 11.

Tabulka č. 11: Absolutní četnost otázky: Kdo vyhláší povodeň, konkrétně stupně povodňové aktivity?

Odpověď	Otázka č. 11
Český hydrometeorologický ústav	61
Povodňový orgán	27
Hasičský záchranný sbor	19
Policie ČR - oddělení pro ochranu při povodních	5
Celkový součet	112

Zdroj: Vlastní

12. Po skončení povodně a návratu do mého obydlí je důležité, především:

Zdroj: Vlastní

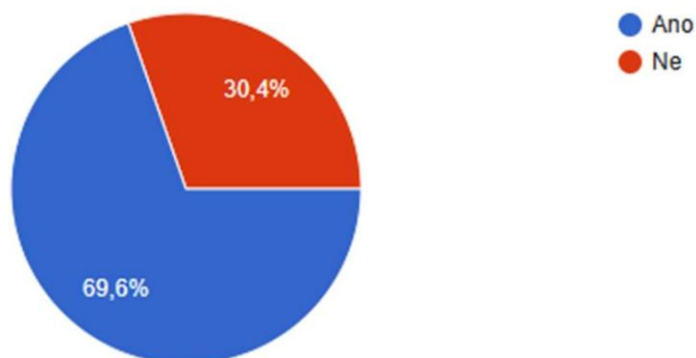
V následujícím grafu lze vidět, že 94 % respondentů zodpovědělo správně, kdy po skončení povodně a návratu do obydlí je důležité, nechat si zkontrolovat stav obydlí – zejména statiku budovy, rozvody energií a kanalizaci. Pouze 5 % respondentů odpovědělo nesprávně a zvolili odpověď a) okamžitě informovat obecní úřad a žádat o náhradu vzniklých škod. Z čehož vyvozují, že široká veřejnost neví, jak se zachovat po skončení povodně, a jak se vrátit do svých obydlí. Absolutní četnosti odpovědí jsou uvedeny v tabulce č. 12.

Tabulka č. 12: Absolutní četnost otázky: Po skončení povodně a návratu do mého obydlí je důležité, především:

Odpověď	Otázka č. 12
Okamžitě informovat obecní úřad a žádat o náhradu vzniklých škod	5
Zavolat hasičský záchranný sbor, aby přijel odklídít škody, které povodeň napáchala	2
Nemusíte řešit nic, od toho tu je obec a záchranné složky, které všechno vyřeší	0
Nechat si zkontrolovat stav obydlí - zejména statiku budovy, rozvody energií a kanalizaci	105
Celkový součet	112

Zdroj: Vlastní

13. Žijete v obci, kde se nachází nějaký vodní tok či vodní dílo? (potok, řeka, přehrada, nádrž aj.)

Zdroj: Vlastní

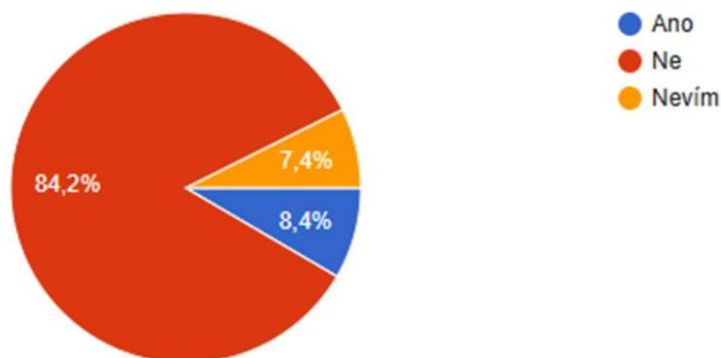
Z následujícího grafu lze vyčíst, že 70 % respondentů zodpovědělo, že žijí v obci, kde se nachází nějaký vodní tok či vodní dílo. Pouze 30 % respondentů odpovědělo za b) že nežijí v obci, kde se nachází nějaký vodní tok či vodní dílo. Z čehož vyvozují, že široká veřejnost ví, kde se nachází jejich obydlí. Absolutní četnosti odpovědí jsou uvedeny v tabulce č. 13.

Tabulka č. 13: Absolutní četnost otázky: Po skončení povodně a návratu do mého obydlí je důležité, především:

Odpověď	Otázka č. 13
Ano	78
Ne	34
Celkový součet	112

Zdroj: Vlastní

14. Pokud jste v otázce 13 odpověděli a) ano uveďte, zda se nachází vaše obydlí v záplavovém území?

Zdroj: Vlastní

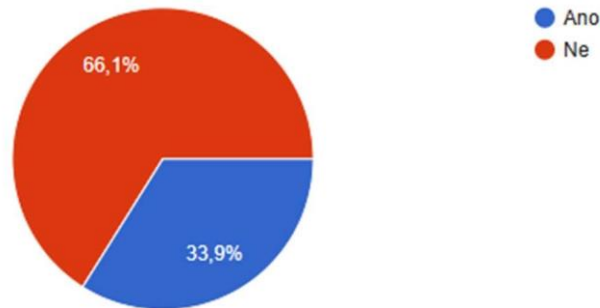
V následujícím grafu lze vidět, že 84 % respondentů zodpovědělo, že se jejich obydlí nenachází v záplavovém území. Pouze 8 % respondentů odpovědělo za a) že se jejich obydlí se nachází v záplavovém území. Z čehož vyvozují, že široká veřejnost je dostatečně informována, zda se jejich obydlí nachází v záplavovém území. Absolutní četnosti odpovědí jsou uvedeny v tabulce č. 14.

Tabulka č. 14: Absolutní četnost otázky: Pokud jste v otázce 14 odpověděli a) ano uveďte, zda se nachází vaše obydlí v záplavovém území?

Odpověď	Otázka č. 14
Ano	8
Ne	80
Nevím	7
Celkový součet	112

Zdroj: Vlastní

15. Byl/byla jste někdy přímým svědkem povodně?

Zdroj: Vlastní

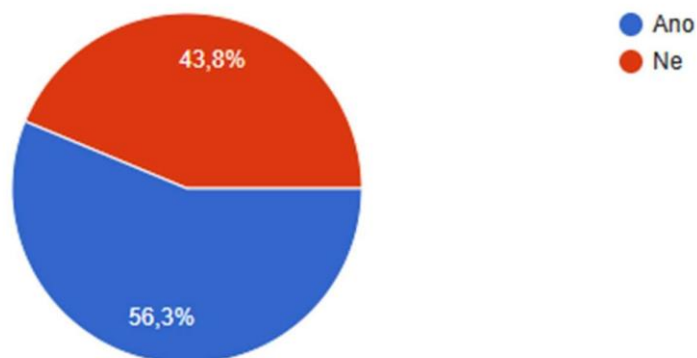
V následujícím grafu lze vidět, že 34 % respondentů zodpovědělo, že byli přímým svědkem povodně, zbývajících 66 % respondentů odpovědělo, že nebylo přímým svědkem povodně. Absolutní četnosti odpovědí jsou uvedeny v tabulce č. 15.

Tabulka č. 15: Absolutní četnost otázky: Byl/byla jste někdy přímým svědkem povodně.

Odpověď	Otázka č. 15
Ano	38
Ne	74
Celkový součet	112

Zdroj: Vlastní

16. Myslíte si, že jste dostatečně informováni o možných mimořádných událostech, které můžou ve vašem okolí vzniknout.

Zdroj: Vlastní

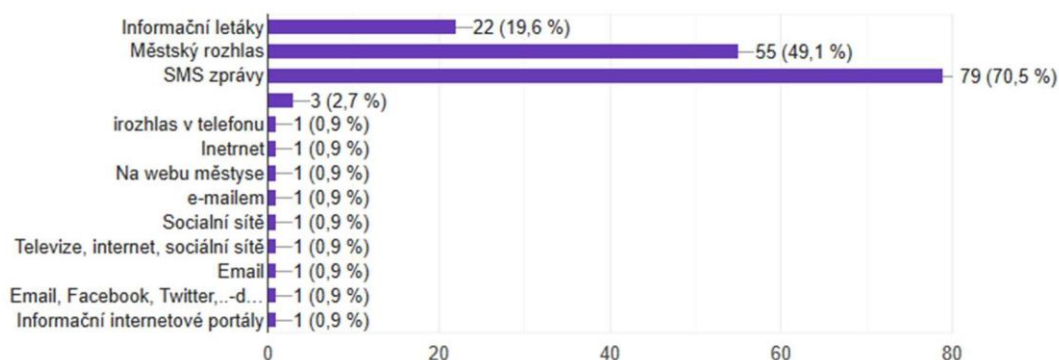
Z následujícího grafu lze vyčíst, že 56 % respondentů zodpovědělo, že jsou dostatečně informováni o možných mimořádných událostech, které mohou v jejich okolí vzniknout. Jenom 44 % respondentů odpovědělo za b) že nejsou dostatečně informováni o možných mimořádných událostech, které v jejich okolí mohou nastat. Z čehož vyvozují, že široká veřejnost, je dostatečně informována o vzniku mimořádných událostech v jejich okolí. Absolutní četnosti odpovědí jsou uvedeny v tabulce č. 16.

Tabulka č. 16: Absolutní četnost otázky: Myslíte si, že jste dostatečně informováni o možných mimořádných událostech, které můžou ve vašem okolí vzniknout.

Odpověď	Otázka č. 16
Ano	63
Ne	49
Celkový součet	112

Zdroj: Vlastní

17. Jaký způsob informování o možných mimořádných událostech, které můžou ve vašem okolí vzniknout, byste volili

Zdroj: Vlastní

Z následujícího grafu lze vyčíst, že 71 % respondentů zvolilo odpověď c) SMS zprávy. Dalších 49 % respondentů zvolilo odpověď b) městský rozhlas. V této otázce si respondenti mohli vybrat z více správných odpovědí. Nejmenší počet respondentů odpovědělo, že o mimořádných událostech se doslechnou z médií (např. televize, internet, Facebook atd.). Z odpovědi je patrné, že v případě informování obyvatelstva o vzniku mimořádné události jsou nejúčinnějším prostředkem SMS zprávy, městský rozhlas. Pozitivní postoj mají respondenti i k informačním letákům. Oproti tomu prostředky, které jsou v současné době aktuální jako jsou např: sociální sítě, internet, internetové portály či email, respondenti volili nejméně. Absolutní četnosti odpovědí jsou uvedeny v tabulce č. 17.

Tabulka č. 17: Absolutní četnost otázky: Jaký způsob informování o možných mimořádných událostech, které můžou ve vašem okolí vzniknout, byste volili.

Odpověď	Otázka č. 17
Informační letáky	22
Městský úřad	55
SMS zprávy	79
Jiné	3
Rozhlas v telefonu	1
Internet	1
Na webu městyse	1
E-mailem	1
Sociální síť	1
Televize, internet, sociální síť	1
Email	1
Email, facebook, Twitter atd.	1
Informační internetové portály	1
Celkový součet	168

Zdroj: Vlastní

6.1 Souhrnné výsledky vztahující se k cíli práce

Otázka	Znění otázky	Hodnocení	Celkové hodnocení
č. 3	V případě mimořádné události budete varováni varovným signálem VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA, jedná se:	36%	77%
č. 4	Pokud zazní varovný signál všeobecné výstrahy, měli byste:	94%	
č. 5	Pokud si mimořádná událost vyžádá provedení evakuace, tak:	88%	
č. 6	V případě evakuace je důležité mít připravené evakuační zavazadlo, obsahuje především:	88%	
č. 7	V případě, že evakuaci řídí záchranné složky, tak:	99%	
č. 8	V případě možného vzniku povodně:	94%	
č. 9	Co je vodočet?	87%	
č. 10	V aktivní zóně záplavového území se například nesmí:	70%	
č. 11	Kdo vyhláší povodeň, konkrétně stupně povodňové aktivity?	24%	
č. 12	Po skončení povodně a návratu do mého obydlí je důležité, především:	94%	

Zdroj: Vlastní

7 DISKUZE

Cílem bakalářské práce bylo zjistit jak je široká veřejnost informována o tom, jak postupovat v případě vzniku povodně. Potvrdit mou hypotézu a odpovědět zda je obyvatelstvo dostatečně informováno, jak postupovat v případě vzniku povodně, kdy na základě mého vlastního předpokladu byla stanovena hranice 60 % správných odpovědí.

Na otázku č. 3, které zněla: „ V případě mimořádné události budete varováni varovným signálem VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA, jedná se?“ odpovědělo 40 respondentů (36 %) správně, kdy vhodnou možností u této otázky byla možnost b) kolísavý tón sirény po dobu 140 sekund. Úspěšnost u této otázky považuji za nedostačující. V případě mimořádné události budete varováni varovným signálem, kdy zazní kolísavý tón sirény po dobu 140 sekund.

Na otázku č. 4, které zněla: „Pokud zazní varovný signál všeobecné výstrahy, měli byste?“ odpovědělo 105 respondentů (94 %) správně zvolili odpověď a) okamžitě vyhledají úkryt, zapnou rádio či televizi a poslechnou pokyny záchranných složek. V tomto případě považuji odpověď za dostačující.

Na otázku č. 5, které zněla: „Pokud si mimořádná událost vyžádá provedení evakuace, tak?“ odpovědělo 99 respondentů (88 %) správně zvolili odpověď d) poslechnu záchranné složky a provedu evakuaci z místa ohrožení. V tomto případě považuji odpověď za dostačující.

Na otázku č. 6, které zněla: „V případě evakuace je důležité mít připravené evakuační zavazadlo, obsahuje především?“ odpovědělo 99 respondentů (88 %) správně zvolili odpověď c) peníze, léky, oblečení, trvanlivé potraviny, osobní doklady, kapesní rádio, svítilna. V tomto případě považuji odpověď za dostačující.

Na otázku č. 7, která zněla: „V případě, že evakuaci řídí záchranné složky, tak?“ odpovědělo 111 respondentů (99 %) správně vybrali odpověď d) uposlechnu jejich výzvy a evakuuji se trasami podle jejich pokynů. Úspěšnost odpovědí u této otázky považuji za naprosto dostačující.

Na otázku č. 8, která zněla: „V případě možného vzniku povodně?“ odpovědělo 105 respondentů (94 %) správně zvolili odpověď a) informuji se na obecním úřadě, zda se moje obydlí nachází v záplavovém území a místě a způsobu evakuace. V tomto případě považují odpověď za dostačující.

Na otázku č. 9, která zněla: „Co je vodočet?“ odpovědělo 97 respondentů (87 %) správně zvolili odpověď c) lať nebo tyč, která měří hladinu vodního toku. U této otázky považují její úspěšnost za dostačující, kdy většina oslovených ví, co to je vodočet.

Na otázku č. 10, která zněla: „V aktivní zóně záplavového území se například nesmí?“ odpovědělo 78 respondentů (70 %) správně zvolili odpověď a) stavět ubytovací zařízení, těžit nerosty. U této otázky považují její úspěšnost za dostačující, kdy většina oslovených ví, co se v aktivní zóně záplavového území nesmí.

Na otázku č. 11, která zněla: „Kdo vyhláší povodeň, konkrétně stupně povodňové aktivity?“ odpovědělo 27 respondentů (24 %) správně zvolili odpověď a) Český hydrometeorologický ústav. Úspěšnost u této otázky považují za nedostačující. V případě vyhlášení povodně, konkrétně stupeň aktivity, ten vyhláší Povodňový orgán.

Na otázku č. 12, která zněla: „Po skončení povodně a návratu do mého obydlí je důležité, především?“ odpovědělo 105 respondentů (94 %) správně zvolili odpověď d) nechat si zkontrolovat stav obydlí - zejména statiku budovy, rozvody energií a kanalizací. V tomto případě považují odpověď za dostačující.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývala Analýza připravenosti obyvatel vybraných obcí Kraje Vysočina a řešení povodní. Cílem bakalářské práce bylo zjistit, jak je široká veřejnost informována o tom, jak postupovat v případě vzniku povodně. Hranice úspěšnosti byla stanovena na 60 %. Tento cíl považuji za splněný, kdy z dotazníkového šetření vyplývá hranice úspěšnosti správných odpovědí 77 %. Z toho vyplývá, že hypotéza o informovanosti obyvatelstva o postupu při mimořádné události je potvrzena. Na základě získaných výsledků mohu tak konstatovat, že vybraní respondenti jsou adekvátně připraveni reagovat v případě vzniku mimořádné události povodeň.

Výzkum byl realizován formou dotazníkového šetření, kdy obsahoval otázky, jenž se zaměřují na zjištění, zda je veřejnost dostatečně informována o tom, jak postupovat v případě vzniku povodně. Jedna z otázek se věnovala tomu, jakým tónem zazní všeobecná výstraha, kdy jsem zde zaznamenala vysoké procento nesprávných odpovědí, které výrazně převyšovaly správnou odpověď. Na základě vyvozují, že v této oblasti je obyvatelstvo nedostatečně informováno. Další výraznou chybovostí v odpovědi jsem zaznamenala v otázce, jenž se doptává, kdo vyhláší stupeň povodňové aktivity, kdy velká část odpověděla, že jej vyhláší ČHMÚ, kdy správnou odpovědí mělo být, že je vyhlášován povodňovým orgánem. V tomto případě bych doporučila zvýšit informovanost široké veřejnosti, kdy bych doporučila, aby alespoň základní teoretická příprava byla součástí výuky na základních školách, popřípadě později v zaměstnání jako součást BOZP přípravy. Oproti tomu ostatní otázky, které byly respondentům pokládány, jsem zaznamenala vysoké procento správných odpovědí. Otázka, která zjišťuje, zda je široká veřejnost informována o tom, co obsahuje evakuační zavazadlo, jsem zaznamenala 88 % úspěšnost správných odpovědí. 99 % úspěšnost byla zaznamenána u otázky, jak se zachovat v případě, kdy je evakuace řízena záchrannými složkami. 94 % úspěšnost jsem zaznamenala u otázky, co dělat v případě vzniku povodně. 70 % úspěšnost správných odpovědí jsem zaznamenala u otázky, která zjišťovala, co je zakázáno v záplavovém území. 94 % úspěšnost správných odpovědí bylo u otázky, která se zaměřovala na to, co dělat po skončení povodně. V poslední odpovědi se doptávám respondentů, jaký způsob informování o mimořádné události by zvolili, kdy největší procento odpovědí obsahovalo, že formou SMS zpráv, oproti tomu internetové zdroje volili respondenti o poznání méně. Z mého pohledu se jedná o zajímavý poznatek, kdy

v současné době téměř všichni disponujeme mobilními telefony, takže míra dostatečné informovanosti by byla v tomto případě vysoká.

Cíl bakalářské práce byl naplněn, na základě získaných informací z dotazníkového šetření vyplývá, že 77 % dotázaných si je vědoma, jak postupovat v případě vzniku povodně, kdy hranice byla stanovena na 60 %.

Dle mého názoru bakalářská práce může být přínosem pro složky IZS a další odborníky, kteří se podílejí na koordinaci mimořádných událostí, které zahrnují i povodně. Současně může být i inspirací pro to, aby byla věnována zvýšená pozornost informování či proškolení široké veřejnosti v této oblasti. Zároveň si dovoluji říci, že práce může být přínosem i pro studenty oboru bezpečnosti silniční dopravy jemu příbuzným oborům.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. KROUPA, ŘÍHA. OCHRANA OBYVATELSTVA. Praha: armexpublishing, 2006. ISBN 80-86795-33-0.
2. ŘÍHA. Živelné pohromy. Armexpublishing, 2011. ISBN 978-80-86795-97-3.
3. ADAMEC. Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012. hrana před povodněmi. Triton. ISBN 80-7254-499-3.
4. Ochrana před povodněmi. Triton. ISBN 80-7254-499-3.
5. VILÁŠEK, FIALA. Integrovaný záchranný systém ČR. 2014. Praha. ISBN 978-80-246-2477-8.
6. RAUDENSKÝ, DORAZIL. Povodně 2002 letecké dokumenty. Brno, 2002. ISBN 80-238-9607-5.
7. KOZÁK. Česko povodně v českých zemí. Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-8694-639-9.
8. DAŇHELKA, KUBÁT. Přívalové povodně na území České republiky v červnu a červenci 2009 : Český hydrometeorologický ústav. Český hydrometeorologický ústav. Praha, 2009.
9. LINHART. Ochrana člověka za mimořádných událostí pro střední školy. Fortuna. Fortuna, 2012. ISBN 978-80-7168-869-3.
10. Ochrana obyvatelstva a krizové řízení kolektiv autorů. Nakladatelství Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 97880864666.
11. PACINTA, PIVOVARNÍK. Kolektivní ochrana ukrytí obyvatelstva. Praha : Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru. Lázně Bohdaneč, 2010.
12. DVOŘÁK, HAUGWITZ. Ochrana obyvatelstva prostřednictvím složek integrovaného systému a krizového řízení. Armexpublishing, 2021. ISBN 978-80-87451-81-6.
13. ŘEHÁK, MARTÍNEK, LEGIERSKÁ. Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Druhé. Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2019. ISBN 978-80-7385-220-7.

14. DAÑHELKA. DAÑHELKA, Jan, ed., 2014. Povodně v České republice v červnu 2013. Praha: Český hydrometeorologický ústav. ISBN 978-80-87577-41-7. Praha: Vydalo nakladatelství Český hydrometeorologický ústav, 2014. ISBN 978-80-87577-41-7.
15. HOLEC. Ochrana před povodněmi. Ochrana obyvatelstva s krizové řízení. Praha: Ministerstvo vnitra, 2021. ISBN ISBN: 978-80-7616-100-9.

Elektronické zdroje

1. HZSČR, ANALÝZA HROZEB PRO ČESKOU REPUBLIKU. HZSČR, Analýza hrozeb pro Českou republiku. Online. <https://www.hzscr.cz/>. 2015. Dostupné z: ANALÝZA HROZEB PRO ČESKOU REPUBLIKU - ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA -. [cit. 2024-03-31].
2. HZSČR, INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM. HZSČR, integrovaný záchranný systém. Online. <https://www.hzscr.cz/>. 2024. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/co-je-to-izs.aspx>. [cit. 2024-03-31].
3. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘENÍ ČESKÉ REPUBLIKY, POVODNĚ A OCHRANA PŘED NIMI. Ministerstvo životního prostředí České republiky, povodně a ochrana před nimi. Online. https://www.mzp.cz/cz/ochrana_pred_povodnemi. 2008–2023. [cit. 2024-03-31].
4. HZSČR, ZVLÁŠTNÍ POVODNĚ. HZSČR, zvláštní povodně. Online. <https://www.hzscr.cz/>. 2024. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/zvlastni-povodne.aspx>. [cit. 2024-03-31].
5. Český hydrometeorologický ústav. Online. <https://www.chmi.cz/>. [cit. 2024-03-31].
6. Hlásná a předpovědní povodňová služba,. Online. <https://hydro.chmi.cz/hppsoldv/>. [cit. 2024-03-31].
7. HZSČR, krizové stavy. Online. <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx>. Dostupné z: Krizové stavy. [cit. 2024-03-31].
8. TISÍCILETÁ VODA. PŘED 20 LETY ZAČALY NEJNIČIVĚJŠÍ POVODNĚ V ČESKU. Novinky povodeň 2002,. Online. <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-tisicileta-voda-pred-20-lety-zacaly-nejnicivejsi-povodne-v-cesku-40405085>. [cit. 2024-03-31].
9. S úniky chloru ve Spolaně bojovali záchranáři více než dva týdny. Online. [cit. 2024-03-31].

10. POVODNĚ 2006, DRAMA ROKU 2006: VELKÉ POVODNĚ NA JAŘE PŘED PATNÁCTI LETY, [HTTPS://WWW.OLOMOUC.EU/AKTUALNI-INFORMACE/AKTUALITY/26279](https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/26279). Online. [Https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/26279](https://www.olomouc.eu/aktualni-informace/aktuality/26279). 29. března 2021. [cit. 2024-03-31].
11. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY, ČERVNOVÉ POVODNĚ 2009, [HTTPS://VLADA.GOV.CZ/CZ/MEDIA-CENTRUM/AKTUALNE/CERVNOVÉ-POVODNE-2009-60078/](https://vlada.gov.cz/cz/media-centrum/aktualne/cervnové-povodne-2009-60078/), LETECKÉ ZÁBĚRY NOVOJIČÍNSKÁ UKAZUJÍ ZKÁZU V PLNÉM ROZSAHU. [online]. [cit. 2024-03-31].
12. HZSČR, O SIRÉNÁCH - VAROVÁNÍ OBYVATELSTVA. HZSČR, o sirénách - Varování obyvatelstva. Online. [Https://www.hzscr.cz/clanek/sireny.aspx](https://www.hzscr.cz/clanek/sireny.aspx). [cit. 2024-03-31].
13. HZSČR NOUZOVÉ PŘEŽITÍ, Nouzové přežití. Online. [Https://www.hzscr.cz/clanek/opatreni-pro-nouzove-preziti-558778.aspx](https://www.hzscr.cz/clanek/opatreni-pro-nouzove-preziti-558778.aspx). [cit. 2024-03-31].
14. HZSČR NOUZOVÉ PŘEŽITÍ, [HTTPS://WWW.HZSCR.CZ/CLANEK](https://www.hzscr.cz/clanek). Nouzové přežití. Online. [Https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-kraje-vysocina-menu-ochrana-obyvatelstva-nouzove-preziti--nouzove-preziti.aspx](https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-kraje-vysocina-menu-ochrana-obyvatelstva-nouzove-preziti--nouzove-preziti.aspx). [cit. 2024-03-31].
15. [HTTPS://WWW.HZSCR.CZ/CLANEK/CO-DELAT-PO-POVODNI-791685.ASPX](https://www.hzscr.cz/clanek/co-delat-po-povodni-791685.aspx). Co dělat po povodni? Online. [Https://www.hzscr.cz/clanek/co-delat-po-povodni-791685.aspx](https://www.hzscr.cz/clanek/co-delat-po-povodni-791685.aspx). [cit. 2024-03-31].

Legislativní dokumenty

1. ZÁKON Č. 239/2000 SB., ZÁKON O INTEGROVANÉM ZÁCHRANNÉM SYSTÉMU A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ. Zákon č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. Online. [Https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239](https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239). 2000. [cit. 2024-03-31].
2. ZÁKON Č. 239/2000 SB., VIZ. § 4 O INTEGROVANÉM ZÁCHRANNÉM SYSTÉMU A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ. Zákon č. 239/2000 Sb., viz. § 4 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. Online. 2000. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>. [cit. 2024-03-31].
3. ZÁKON Č. 239/2000 SB., VIZ § 21 O INTEGROVANÉM ZÁCHRANNÉM SYSTÉMU A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ PLÁNOVANÁ POMOC

NA VYŽÁDÁNÍ. Zákon č. 239/2000 Sb., viz § 21 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů plánovaná pomoc na vyžádání. Online. 2000. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>. [cit. 2024-03-31].

4. ZÁKON Č. 254/2001 SB., § 1 O VODÁCH A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ (VODNÍ ZÁKON). Zákon č. 254/2001 Sb., § 1 o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Online. 2001. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>. [cit. 2024-03-31].
5. ZÁKON Č. 254/2001 SB., § 77. O VODÁCH A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ (VODNÍ ZÁKON). Č. 254/2001 Sb., § 77. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Online. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>. 2001. [cit. 2024-03-31].
6. ZÁKON Č. 254/2001 SB., § 71. O VODÁCH A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ (VODNÍ ZÁKON). Zákon č. 254/2001 Sb. Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Online. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>. 2001. [cit. 2024-03-31].
7. ZÁKON Č. 254/2001 SB., § 78. O VODÁCH A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ (VODNÍ ZÁKON). Online. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>. 2001. [cit. 2024-03-31].
8. ZÁKON Č. 254/2001 SB., § 79 O VODÁCH A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ (VODNÍ ZÁKON). Zákon č. 254/2001 Sb., § 79 o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Online. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>. 2001. [cit. 2024-03-31].
9. ZÁKON Č. 254/2001 SB., § 80. O VODÁCH A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ (VODNÍ ZÁKON). Zákon č. 254/2001 Sb., § 80. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Online. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>. 2001. [cit. 2024-03-31].
10. ZÁKON Č. 254/2001 SB., § 80. O VODÁCH A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ (VODNÍ ZÁKON). Zákon č. 254/2001 Sb. Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Online. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>. 2001. [cit. 2024-03-31].
11. ZÁKON Č. 254/2001 SB., § 81. O VODÁCH A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ (VODNÍ ZÁKON). Zákon č. 254/2001 Sb. Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Online. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>. 2001. [cit. 2024-03-31].

12. ZÁKON Č. 254/2001 SB., § 81., ODST. 1, 2 O VODÁCH A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ (VODNÍ ZÁKON). Zákon č. 254/2001 Sb. Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Online. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>. 2001. [cit. 2024-03-31].
13. ZÁKON Č. 254/2001 SB., § 71., ODST. 2,3 O VODÁCH A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ (VODNÍ ZÁKON). Zákon č. 254/2001 Sb. Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Online. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>. 2001. [cit. 2024-03-31].

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: Typy nebezpečí s nepřijatelným rizikem.....	12
Obrázek č. 2: Zaplavená obec Zálezlice (Mělnicko)	27
Obrázek č. 3: Letecké záběry Novojičína.....	30
Obrázek č. 4: KNP2	35

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Dotazník

Přílohy

Příloha č. 1 – Dotazník

Vážení respondenti, mé jméno je Simona Šťávková, studuji Vysokou školu Evropských a Regionálních studií v Příbrami, obor bezpečnostně právní činnost a ráda bych Vás tímto požádala o chvilku Vašeho času a vyplnění tohoto dotazníku. Odpovědi budou použity pouze jako podklad pro výzkumnou část mé absolventské práce na téma: „Analýza připravenosti obyvatel vybraných obcí Kraje Vysočina a řešení povodní“. Dotazník je zcela anonymní a je určen pro osoby nad 15 let. U otázek je k výběru pouze jedna z možností a všechny otázky jsou povinné. Zajímá mě Váš názor na tuto problematiku.

Děkuji Vám moc

1. Vaše pohlaví:

- a) Muž
- b) Žena

2. Vaše věková kategorie

- a) 15 – 20 let
- b) 21 -30 let
- c) 31- 40 let
- d) 41 – 50 let
- e) Více jak 50 let

3. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) Základní vzdělání
- b) Středoškolské s výučním listem

- c) Středoškolské zakončené maturitou
- d) Vyšší odborné
- e) Vysokoškolské

4. V případě mimořádné události budete varováni varovným signálem VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA, jedná se o:

- a) Nepřerušovaný tón sirény po dobu 140 sekund
- b) Kolísavý tón sirény po dobu 140 sekund
- c) Přerušovaný tón sirény po dobu 120 sekund
- d) Nepřerušovaný tón sirény po dobu 60 sekund

5. Pokud zazní varovný signál všeobecné výstrahy, měli byste:

- a) Okamžitě vyhledat úkryt, zapnou rádio či televizi a poslouchat pokyny záchranných složek
- b) Telefonovat na tísňové linky a zjišťovat co se děje
- c) Uzavřít se doma a v žádném případě neprovádět evakuaci, i když je nařízená
- d) Prohlédnout okolí v oblasti vzniku mimořádné události a zjistit závažnost nebezpečí

6. Pokud si mimořádná událost vyžádá provedení evakuace, tak:

- a) Záleží na mém vlastním rozhodnutí, jestli evakuaci provedu
- b) Ukryji se v domě a počkám, až mimořádná událost bude vyřešena
- c) Budu si zjišťovat informace, zda já a moje rodina musí evakuaci provést

- d) Poslechnu záchranné složky a provedu evakuaci z místa ohrožení

7. V případě evakuace je důležité mít připravené evakuační zavazadlo, obsahuje především:

- a) Veškerou drahou elektroniku – tiskárna, televize, stolní počítač aj.
- b) Evakuační zavazadlo nepotřebuji, ukryji se doma, tam mi nic nehrozí
- c) Peníze, léky, oblečení, trvanlivé potraviny, osobní doklady, kapesní rádio, svítilna
- d) Evakuační zavazadlo není důležité, veškeré potřebné věci dostanu od záchranných složek

8. V případě, že evakuaci řídí záchranné složky, tak:

- a) Evakuaci provedu okamžitě po trase, kterou si sám zvolím, život je pro mě důležitý, nečekám na pokyny záchranných složek
- b) Evakuaci provádět nemusím, pokud to sám/sama neuznám za vhodné
- c) Vyčkám v domě, oni mě přijdou zachránit
- d) Uposlechnu jejich výzvy a evakuuji se trasami podle jejich pokynů

9. V případě možného vzniku povodně:

- a) Informuji se na obecním úřadě, zda se moje obydlí nachází v záplavovém území a o místě a způsobu evakuace
- b) Pokud povodeň nehrozí, nemusím dělat vůbec nic, až nastane, uzavřu se doma a čekám, až povodeň skončí
- c) Povodně nastávají jednou za 100 let, tudíž žádné nebezpečí nehrozí

d) Z hlediska bezpečnosti je jasné, že mé obydlí se nemůže nacházet v záplavovém území, tudíž mi žádné nebezpečí nehrozí

10. Co je vodočet?

- a) zařízení, které slouží k odčerpávání vody
- b) zařízení, který slouží k zamezení šíření povodní,
- c) lať nebo tyč, která měří hladinu vodního toku
- d) Systém pro odvod dešťové vody

11. V aktivní zóně záplavového území se například nesmí:

- a) Stavět ubytovací zařízení, těžit nerosty
- b) Pohybovat se v této oblasti v případě dešťových srážek
- c) Stavět vodní díla
- d) Provádět jakákoliv činnost, do této zóny má obyvatelstvo zákaz vstupu

12. Kdo vyhláší povodeň, konkrétně stupně povodňové aktivity?

- a) Český hydrometeorologický ústav
- b) Povodňový orgán
- c) Hasičský záchranný sbor
- d) Policie ČR – oddělení pro ochranu při povodních

13. Po skončení povodně a návratu do mého obydlí je důležité, především:

- a) Okamžitě informovat obecní úřad a žádat o náhradu vzniklých škod

- b) Zavolat hasičský záchranný sbor, aby přijel odklidit škody, které povodeň napáchala
- c) Nemusím řešit nic, od toho tu je obec a záchranné složky, které všechno vyřeší
- d) Nechat si zkontrolovat stav obydlí – zejména statiku budovy, rozvody energií a kanalizaci

14. Žijete v obci, kde se nachází nějaký vodní tok či vodní dílo? (potok, řeka, přehrada, nádrž aj.)

- a) Ano
- b) Ne

14.1. Pokud jste v otázce 14 odpověděli a) ano uveďte, zda se nachází vaše obydlí v záplavovém území?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

15. Byl/byla jste někdy přímým svědkem povodně?

- a) Ano
- b) Ne

16. Myslíte si, že jste dostatečně informováni o možných mimořádných událostech, které mohou ve vašem okolí vzniknout?

- a) Ano

b) Ne

17. Jaký způsob informování o možných mimořádných událostech, které mohou ve vašem okolí vzniknout, byste volili? (více možných odpovědí)

a) Informační letáky

b) Městský rozhlas

c) SMS zprávy

d) Jiné (napište jak)